

ПЕНЗИЈСКО ОСИГУРАЊЕ

ГОДИНА XLI • БРОЈ 16 • БЕОГРАД, 31. АВГУСТ 2009. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Решење за десетине хиљада радника

ВЛАДА УСВОЈИЛА ВЕЗИВАЊЕ СТАЖА

Завршени преговори са мисијом ММФ-а

НЕМА СМАЊЕЊА ПЛАТА НИ ПЕНЗИЈА

Управни одбор РФ ПИО заседао у Суботици

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ФОНДА ДО 2011.

За пољопривреднике у Србији

РЕГРЕС ЗА ЂУБРИВО ИЗ БУЏЕТА

ГОВОРНИ АУТОМАТ

0700/017-017

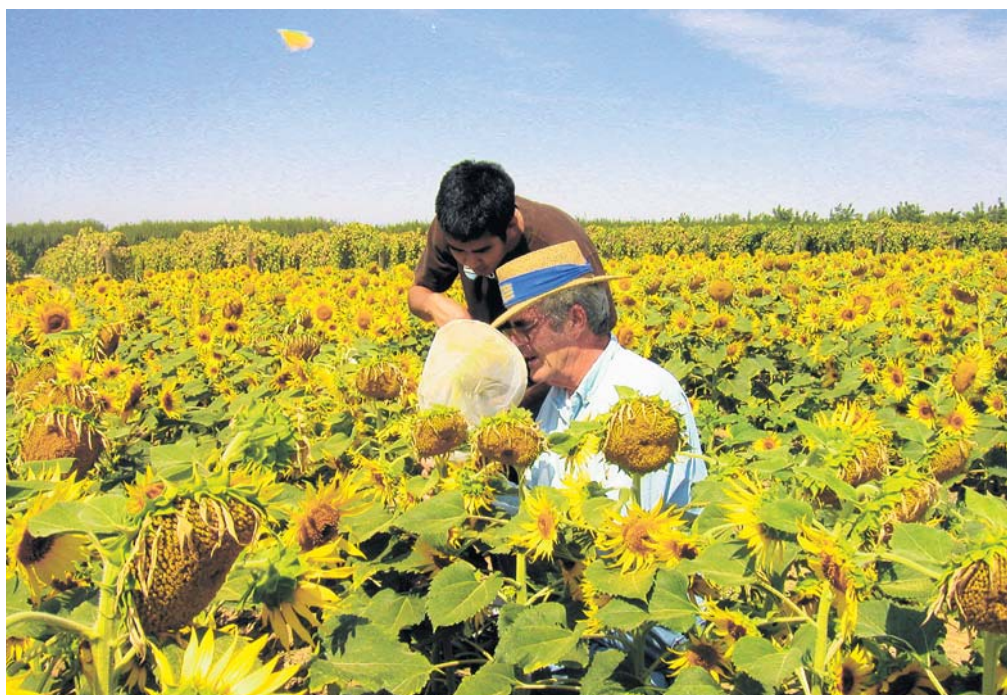
ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ ПОЗИВА

011/30-60-680

0 – 24h

Стрепње најстаријих за судбину чека

Добар род сунцокрета, да ли ће бити и берићетан

СТРУКТУРА КОРИСНИКА СТАРОСНЕ ПЕНЗИЈЕ
ПРЕМА ГОДИНАМА СТАЖА И ПРОСЕЧАН ИЗНОС ПЕНЗИЈЕ
У ДЕЦЕМБРУ 2008. ГОДИНЕ (пољопривредници)

МУШКАРЦИ		ЖЕНЕ		
Просечна пензија	%	Године стажа	%	Просечна пензија
8.352	16	Просек пензије и стажа свих	16	8.353
16.825	0,01	Преко 40	0,002	8.384
21.796	0,22	40	0,001	8.384
14.552	0,02	39	0,002	8.210
17.730	0,02	38	0,002	8.372
14.582	0,02	37	0,01	19.341
21.511	0,02	36	0,01	10.043
12.020	0,04	35	0,17	16.687
14.455	0,05	34	0,01	9.813
13.519	0,05	33	0,01	6.188
11.156	0,05	32	0,01	11.433
10.686	0,08	31	0,01	11.293
9.506	0,10	30	0,02	8.599
8.929	1,24	25-29	0,23	8.397
8.353	13,17	20-24	7,46	8.291
8.280	84,91	15-19	92,06	8.340

СЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА РФ ПИО У СУБОТИЦИ

Усвојен Стратешки план развоја до 2011. године

Пут ка стварању модерне организације у којој обучени и љубазни запослени пружају квалитетну услугу грађанима за ефикасно остваривање права

Дискусија у суботичкој Градској кући

Чланови Управног одбора Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање усвојили су једногласно, на седници одржаној у среду (26. августа) у Суботици, Стра-

тешки план РФ ПИО за период 2009-2011. године.

Како је образложио Слободан Здравковић, директор Фонда, овај план сачинио је, уз консултације и сарадњу

запослених, стручни консултант Светске банке Герард Фицпатрик током прошле године. Анализе стања и проблема у Фонду, које су претходиле, показале су да су у њему неопходне реформе. Као приоритетан циљ дефинисана је потреба да се формира један модеран фонд који ће корисницима да пружа квалитетне услуге, а начин, пут, односно активности и акције које треба да се одраде да се из постојећег дође у то жељено стање, управо су наведени у Стратегији. Акцент је стављен на основну делатност, на сређивање матичне евиденције, као и на поди-

Изненађен ММФ

Слободан Здравковић, који је учествовао у разговору с мисијом ММФ-а, обавестио је чланове Управног одбора да су чланови ове међународне институције били изненађени јер нису знали како код нас (не)функционише наплата доприноса, као и када су чули бројке о обиму сиве економије, што је указало да можда постоји и другачији приступ решавању проблема дефицита. Саговорници из ММФ-а нису инсистирали на било којим новим решењима, већ се разговарало о потреби да се поштри начин одласка у пензију, посебно код бенефицираног и прераног пензионисања.

ДИРЕКТОР: Слободан Здравковић. **ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Славица Чедић.

РЕДАКЦИЈА: Булевар уметности бр. 10, 11070 Београд, e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ: 011/2017-437 факс: 2017-418

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ: Житни трг бр. 3, 21000 Нови Сад, **ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Ика Митровић, 021/487-7789, факс: 021/6624-359, e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА: ЈП Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ: 011/2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају **Електронско издање:** www.pio.rs/glas osiguranika

ГЛАС
ОСИГУРАНИКА

ИЗДАВАЧ: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

зање квалитета корисничких услуга. Други сегмент, по речима директора Здравковића, односи се на пословне процесе и организацију рада, док се трећи тиче обуке, едукације запослених, уређивање радних просторија и услова у којима запослени у Фонду обављају основну делатност.

Сачињен, дакле, као путоказ ка стварању модерног сервиса у коме ће обучени и љубазни запослени пружати квалитетну и брзу услугу грађанима зарад њиховог што ефикаснијег остваривања права, овај Стратешки план разрађен је акционим плановима, са конкретним задацима, извршиоцима и динамиком, на нивоу сектора и филијала.

У крајој дискусији, чланови Управног одбора подржали су како су оце-

Чланови Управног одбора распитују се о раду филијале

нили, „изванредан стратешки план са врло прецизним и јасно постављеним задацима“, а директор Здравковић обавестио их је да се неки од њих већ увелико спроводе. На једном од основних, сређивању матичне евиденције, тренутно цео Фонд ради, на томе су ангажовани сви запослени, а њихов рад је нормиран. Истовремено, у Београдској филијали спроводи се „пилот пројекат“ усмерен на ефикасније решавање захтева грађана у коме сваки предмет, од почетка до краја, води један запослени.

– Нема више пребацивања предмета од референта до референта, а само овим уштедели смо од 10 до 15 дана у поступку решавања захтева – рекао је Слободан Здравковић.

На седници је прихваћена и одлука којом је директор РФ ПИО овлашћен да може изузетно, уколико је то неопходно управо због ефикаснијег доношења решења, да упосли још по једног правника у дирекцијама и филијалама Фонда. Управо ова одлука

Прерано о новом пензијском закону

Радна група задужена за измену постојећег пензијског закона, у оквиру Савета за реформу система ПИО коју је основала Влада Србије, тренутно анализира постојећа и могућа нова решења, користећи и упоредна искуства неких земаља с добром праксом. Процене су да ће прве верзије могућих нових решења бити „на папиру“ у септембру. Када буде сачињен нацрт новог закона, што би требало, по речима ресорног министра Расима Љајића, да буде готово до краја године, о њему ће се, као и досад, изјашњавати и Савез пензионера, синдикати и Унија послодаваца, речено је на седници УО.

Повод за разговор о будућем закону била је примедба председника др Мехе Махмутовића да га новинари зову с питањима о детаљима наводно већ дефинисане реформе пензијског система, а да Управни одбор не зна да ли се ради та реформа, ко је ради и каква се решења предлажу.

изазвала је занимљиву дискусију на седници. Примећујући да све може да се каже сем да је у Фонду недовољно запослених, Радоје Савићевић,

ђународних споразума, од 400 запослених само су два правника, у Канади од 70 упослених – ниједан правник, рекао је Савићевић.

У Фонду су већ раскинути уговори с раније ангажованим људима на одређено време за послове које су преузели стално запослени, па сада на два милиона осигураника и 1,5 милиона корисника има 3.570 запослених (1.350 са ВСС), док, рецимо, Хрватски фонд, за 1,6 милиона осигураника и 1,16 милиона корисника, има 3.403 запослена, рекао је директор Здравковић.

Многи чланови Управног одбора узвратили су примедбом о превеликом броју упослених у министарствима, а специфичност стања у Србији најпластичније је илустровао Драгослав Ђукановић: тачно је да у неким земљама у пензијским фондовима мање запослених, рекао је, али тамо не постоји повезивање стажа, ни пракса неплаћања доприноса, тамо се не дешава ни да се обрасци М4 не достављају редовно...

Поводом питања (одсутног) члана УО Љубише Самарџића са претходне седнице о повраћају средстава које је бивши Фонд ПИО самосталних делатности уплатио неким удружењима

представник Владе Србије, замерио је што се у постојећој економској ситуацији запошљавају нови људи, посебно високообразовани правници за послове које у многим земљама обављају средњошколци. У Немачкој, у фонду надлежном за спровођење ме-

Пријем странака у канцеларијама

и организацијама (о чему су писале и неке новине), Иван Мимић, финансијски директор, детаљно је обавестио чланове Управног одбора о чему се ради. РФ ПИО самосталних делатности је, одлукама Управног одбора, у 2005. и 2006. години дао укупне донације од 122.125.000 динара Савезу пензионера Србије (3,5 милиона), Унији послодаваца Србије (46,5 милиона), Удружењу пензионера самосталних делатности (два милиона), Хуманитарној организацији „Дечје срце“ (125.000), Унији послодаваца у Земуну (50 милиона) и Влади Србије као помоћ угроженима од поплаве (20 милиона динара).

Брига о старима

Поздрављајући госте на почетку седнице одржане у суботичкој Градској кући, Славко Бараћ, представник градоначелника Суботице, рекао је да у граду, у коме је 40 одсто старих људи, а половина од њих пензионери, настоје да колико год је могуће обезбеде бољи живот ових суграђана. Ове године у градској каси 50 милиона динара намењено је заштити старих, а у оквиру јавних радова добиће се средства за упошљавање још 72 људи у примарној заштити па ће овим видом заштите бити покривени цео град, рекао је Бараћ, истичући добру сарадњу са удружењима пензионера и инвалида рада, чији су челни људи, Бела Јурковић и Станко Нимчевић, такође присуствовали седници УО.

Буџетска инспекција Министарства финансија, после контроле финансијског пословања Фонда самосталних делатности, у марту 2008. доставила је решење у коме је оценила да је то било ненаменско коришћење средстава и наложила да се она врате

Слободан Здравковић и др Мехо Махмутовић у ординацији лекара-вештака

Фонду. Пошто су фондови већ били обједињени, Фонд ПИО, као правни следбеник бившег Фонда самосталних делатности, поднео је жалбу с аргументима да су дате донације биле предвиђене финансијским плановима тадашњег Фонда ПИО самосталних делатности за 2005. и 2006. годину, да су ти планови добили сагласност и надлежних министарстава и Скупштине Србије, а затим и сагласности надлежних министарстава за сваки пренос средстава појединачно.

Министарство финансија је, фебруара ове године, жалбу одбило као неосновану. Фонд је, зато, упутио захтеве свима који су добили донације да их врате. „Дечје срце“ је обавестило Фонд да је донацију утрошило на пројекат „Школа живота“ за осамостаљивање особа са сметњама у развоју и за то доставило рачуне. Унија послодаваца Србије известила је да средстава нема јер их је усмерила удружењима предузетника и занатлија. Остали нису ништа одговорили,

а једино је Удружење пензионера самосталних делатности вратило колико је имало – 485.000 динара.

Пошто Фонд нема инструменте којима би принудно вратио средства, а и да би се утврдило ко је у праву у овим различитим ставовима министарстава па и у истом, Министарству финансија (с обзиром на раније дате сагласности за поменуте донације)

Рампа и плафон

Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, провео је госте кроз просторије суботичке филијале. Запослени су се пожалили само на две ствари: што у згради (коју деле са Заводом за здравствено осигурање и Националном службом за запошљавање) немају рампу за улаз тешко болесних па два лекара најчешће излазе и пред зградом прегледају болеснике, и – што су им комшије изнад, после адаптације, направиле поплаву од које се круне зидови и плафони.

Следи Краљево

Чланови УО подржали су праксу организовања седница у филијалама као добру прилику да се непосредно упознају са стањем на терену, па је прихваћен позив руководства Филијале Краљево да буду домаћини њиховој наредној седници.

Највише посла у Матичној евиденцији

је), покренут је спор пред Врховним судом Србије. Уколико ова судска институција потврди да донације треба вратити, то ће бити и спроведено судским инструментима принудне наплате. У супротном, рекао је Мимић, и Удружењу пензионера самосталних делатности мораће да се поново уплате враћени део донације.

Славица Чедић

Регрес за ђубриво

Сви паори који имају регистрована газдинства, као и земљорадничке задруге, могу најесен пођубрити орнице са мање новца, на основу Уредбе о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за овогодишњу јесењу сетву, коју је, на предлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, донела Влада Републике Србије.

Цена ђубрива нижа је за 10.000 динара по тони, са урачунатим ПДВ-ом. Предвиђено је да до 1. октобра пољопривредници са регистрованим газдинствима могу, по регресираним ценама, набавити до 100, а земљорадничке задруге до 500 тона ђубрива. Влада ће укупно регресирати 100.000 тона овог ђубрива. Произвођачи су обавезни да обезбеде равномерну дистрибуцију на целој територији Србије.

Рецимо, суботичка „Азотара„ обезбедила је пет врста комплексних ђубрива из свог програма за ову намену.

Савети Фонда ПИО

Компанија Ју Ес Стил Србија, која је усвојила Програм за решавање вишка запослених, најавила је да ће за запослене организовати састанке да би од представника Националне службе за запошљавање и Републичког фонда ПИО добили информације о својим правима по раскиду уговора о раду у тој фабрици.

Заједно до посла

Пројекат „Радимо заједно до посла“, који финансира Европска унија, даје добре резултате у Севернобанатском округу. Национална служба за запошљавање на овом подручју одабрала је, од око 60 кандидата, 20 незапослених и преквалификовала их у руковоце грађевинским машинама. На одвојеним курсевима оспособљен је још изванредан број универзалних заваривача и 17 ливаца.

Трећа рунда са Словенијом

У Љубљани сутра, 1. септембра, почиње трећа, дводневна рунда преговора са Словенијом о будућем споразуму о социјалном осигурању између две државе. На основу конструктивних разговора у два ранија сусрета током којих је већи део споразума усаглашен, у делегацији

Србије, коју предводи Зоран Милошевић, помоћник министра рада и социјалне политике, очекују да би у Љубљани договор могао и да се приведе крају, а конвенција и са последњом од бивших југословенских република потпише до краја године.

Заборавили на позајмицу

Фонд за развој пољопривредних домаћинстава, занатских радњи, малих и средњих предузећа у општини Кикинда, основан 2005, укинут је због неодговорности оних којима је досад помагао.

Наиме, овај Фонд одобрио је досад 22 кредита у динарској противвредности више од 130.000 евра. Позајмице су биле на три године, са једногодишњим грејс периодом и годишњом каматном стопом од три одсто (услови повољнији од банкарских). Међутим, изневерена је добра намера пошто многи корисници

Ускраћени пољопривредници и предузетници

ци позајмљени новац нису враћали на време. Штавише, њих 17 је и тужено, а постоји бојазан да узети кредит никад неће бити наплаћен.

Пошто Фонд због тога не може нормал-

но да функционише, а на терету је општинског буџета, одборници СО Кикинда су укинули поменути извор подстицајног финансирања пољопривредника и предузетника.

Заштита остарелих паора

Према речима Маје Седларевић, потпредседнице Скупштине АП Војводине, у Покрајини је 15 посто становништва, или око 300.000 особа, старије од 65 година, а поражава-

јућа је и чињеница да ова категорија људи чини четвртину грађана који живе испод границе сиромаштва. То су особе који немају могућност да привређују, па самим

тим ни да зарађују, не примају никакву помоћ, а уколико су остварили право на пољопривредну пензију, она износи испод 9.000 динара.

– Република Србија и АП Војводина морају да донесу стратегију заштите старих особа, посебно пољопривредних старачких домаћинстава – нагласила је Маја Седларевић приликом недавног обиласка неколико старачких домаћинстава у селу Луг, у општини Беочин, којима је, са Гојком Вујиновићем, директором новосадског Центра за социјални рад, уручила једнократну помоћ.

Нема смањења пензија

Плате и пензије неће бити смањиване у наредном периоду, саопштено је из Кабинета потпредседника Владе Србије Јована Кркобабића после разговора са представницима ММФ-а.

На састанку, за који се оцењује да је био конструктиван, разговарало се о пензијама и пензионом систему Србије у условима кризе. Потпредседник Кркобабић је истакао да су пензионери поднели свој део терета кризе која је погодила цео свет, па и Србију, и предложио да се код првих знакова

опоравка економије изнађе начин за подршку пензионерској популацији у границама могућности.

Саговорници из ММФ-а подржали су постигнуте резултате и планиране реформе у области пензијско-инвалидског система Србије о којима су обавештени током разговора. Потпредседник владе предочио је својим саговорницима да је то процес који захтева брижљиво планирање и испуњавање многобројних услова, међу којима и социјалну правду и економску одрживост.

Стиже трећа рата помоћи

Исплата треће рате једнократне помоћи од 4.000 динара београдским пензионерима с најнижим пензијама почеће за десетак дана, најавио је у четвртак, 27. августа, заменик градоначелника Милан Кркобабић приликом посете Клубу за старије „Чукарица I“.

Четврта рата, по Кркобабићевим речима, биће исплаћена пред Нову годину. Такође ће, како је и обећано, од 1. јануара идуће године сви пензионери у Београду старији

од 65 година, без обзира на висину примања, имаће бесплатан превоз. Исто тако, сви пензионери ко-

ји имају пензије ниже од просечних добијаће и следеће године од града једнократне помоћи.

Намештај за ромске породице

Девет социјално угрожених ромских породица, које живе у неусловном насељу код Лужне обилазнице, добило је намештај коришћен за време недавне Универзијаде у Београду. Донацију, кревет и радни сто, уручио им је Зоран Павловић, координатор за интеграцију Рома у Скупштини града Крагујевца.

Намештај је, неколико дана касније, добила још 31 породица из Бреснице и колективног смештаја у Трмбасу. За расподелу помоћи била је задужена крагујевачка Канцеларија за ромска питања.

У Скупштини града, како кажу, улажу велике напоре да унапреде живот Рома у Крагујевцу, а највише пажње посвећују образовању и уређењу нелегалних насеља.

Зараде веће 2,5 одсто

Просечна бруто зарада исплаћена у јулу 2009. године износи 45.307 динара, што је номинално 2,4, а реално 3,3 одсто више од просека исплаћеног у јуну, саопштио је Републички завод за статистику.

Запослени су у јулу примили у просеку 32.553 динара, што је номинално 2,5, а реално 3,4 одсто више од нето плате у јуну.

У односу на јул 2008, прошломесечни бруто просек већи је номинално 10,7 (реално 2,5) одсто, а исто толико за годину дана порасла је и просечна нето зарада. Ове године, за седам месеци (од јануара до јула 2009), и бруто и нето просечна зарада увећале су се номинално 11,2, а реално 2,3 процента.

Исплата пензија

Исплата другог јулског чека пензионерима из категорије запослених почела је 25. августа. Пољопривредни пензионери су други део јулских припадљности почели да примају од 20, а војни од 21. августа.

Јул из Подгорице

Црногорским пензионерима у Србији јулске пензије стигле су 28. августа: Комерцијалној банци је за 1.527 корисника пребачено 340.329 евра, па чек из Подгорице просечно вреди 223 евра.

Чекови из РС

Пензионерима који живе у Србији, а цео или део стажа одрадили су у Републици Српској, исплата јулских припадљности почела је 17. августа.

Уплата из Загреба

Хрватским пензионерима који живе у Србији исплата пензија за јул почела је 14. августа. За нешто увећан број корисника (30.913 у односу на прошломесечних 30.091) Комерцијалној банци је из Мирвинског завода Хрватске уплаћено 6,21 милион евра, па је чек из Загреба, у просеку, и даље вредан око 200 евра.

РЕШЕЊЕ ЗА ДЕСЕТИНЕ ХИЉАДА ЗАПОСЛЕНИХ У СРБИЈИ

Држава везује стаж

Влада обећала и здравствену заштиту неосигураним радницима, као и исплату по 5.000 динара свима који дуже од три месеца нису примили плату

За све раднике, којима послодавци нису уплаћивали пензијске доприносе, биће повезан радни стаж од 1. јануара 2004. до 30. јуна 2009. године, одлучила је у четвртак, 27. августа, Републичка влада

ке Србије да би се, како је објашњено, колико-толико помогло запосленима да лакше преживе последице светске економске кризе, али и да би се спречило да они своја законска права и даље траже на протестима

тако што ће део фирме-дужника постати трајни државни капитал.

– Овим мерама се само поштравају постојеће законске обавезе. Интерес свих социјалних партнера – државе, синдиката и по-

са пошто је то у надлежности Пореске управе. Такође, морају се поштовати купо-продајни уговори и треба их раскинути ако се покажу као лоши за државу и запослене – наглашава Љубисав Орбовић, председник

Расим Љајић, Љубисав Орбовић, Бранислав Чанак и Небојша Атанацковић

Ако и посланици Парламента буду истог мишљења па ову одлуку потврде законом, тиме ће бити решен велики проблем због кога су, последњих месеци, многобројни радници у Србији „подизали свој глас“, истичући да им године проведене на послу, непокривене доприносима (што на душу стављају понајпре несавесним послодавцима) ускраћују право на пензију.

Ова мера само је једна „у пакету“ који је у четвртак усвојила Влада Републи-

који су постали слика наше свакодневице.

Такође, донетим мерама српске владе, радници којима власник фирме није уплатио допринос за здравствено осигурање имаће право на здравствену заштиту (моћи ће да овере здравствену легитимацију), најугроженији (они који дуже од три месеца нису примили плату) требало би да се надају једнократној новчаној помоћи из буџета од 5.000 динара и извесним олакшицама за плаћање рачуна за електричну енергију, појачаће се инспекцијска контрола тамо где постоји основана сумња да је нови власник предузећа учинио тешко кривично дело или злоупотребио положај...

Према речима Расима Љајића, министра за рад и социјалну политику, држава ће новац који утроши да би измирила дуговања предузећа за доприносе и повезивање стажа надоместити

слодаваца, јесте да се разреши горући проблеми које на својим плећима највише

Савеза самосталних синдиката Србије.

Бранислав Чанак, пред-

Избећи гужве и нервозу

Према најави Расима Љајића, ресорног министра, повезивање радног стажа биће регулисано законом чија се прва верзија очекује за десетак дана, а о којем би се српска влада изјашњавала крајем септембра, а затим коначни суд дали и народни посланици.

Тада ће бити јасније и како ће се то обавити, али надлежни у Пензијском фонду већ су предузели мере да спремно дочекају овај обиман посао. Имајући искуства у ранијим акцијама повезивања стажа, понудиће савете како да се тај посао обави са што мање нервозе и гужве, односно да се избегне да сви радници истовремено нагрну у филијале Фонда.

осећају запослени у приватизованим фирмама. Једноставно, ником није дозвољено да не плаћа доприносе и доводи раднике, фондове и државу у овакву ситуацију. Ако желимо да се озбиљно суочимо с овим проблемом потребно је да се обелодане имена предузећа која не плаћају доприносе. Фондови нису у могућности да контролишу уплату доприно-

седник Уједињених гранских синдиката „Независност“, међутим, прилично је скептичан по питању владиних мера као заштитника права радника у времену економске кризе.

– Занима ме, и то много, одакле ће се наћи паре за покривање доприноса и друга обећања. Буџет је таквакв јесте и непроменљив све док о прерасподели

Без нових дужника

Да би се бар убудуће избегла пракса неплаћања доприноса за социјално осигурање радника, Влада Србије одлучила је да се измене прописи и постојећи систем контроле тако да од 1. јануара уплата доприноса буде редовна и да се, како је рекао премијер Мирко Цветковић, не може, као до сада, уплаћивати само нето лични доходак.

Свакодневни штрајкови

У Србији је, према подацима синдиката, свакодневно од 20 до 25 штрајкова. Организован је протест радника или је штрајк у највише у 39 фирми.

У највећем броју ових предузећа радницима нису исплаћене зараде, у просеку за 7-8 месеци. У том раздобљу, такође, нису уплаћивани порези и доприноси, а запослени су остали без оверених здравствених легитимација, топлог оброка и регреса.

Рачуни ових фирми су блокирани, власници дугују огромне суме новца и нису у стању да испоштују уговорене обавезе, односно да инвестирају у развојне програме. Права радника су озбиљно угрожена, јер нови власници често не поштују социјални програм.

Један од пролећних протеста: да права више не траже на улицама

новца у њему другачије не одлуче народни посланици у Парламенту који су га и донели. А, мало је чудно и то што о предложеном пакету мера није било речи на Социјално-економском савету Владе Србије – каже Чанак.

Поред државе и синдиката, трећи социјални партнер у целој овој причи је Унија послодаваца Србије. Већина привредника незадовољна је што се неодговорним послодавцима већ дуго „гледало кроз прсте“ док су највећи цех за то плаћали запослени. Сматрају да су послодавци који су редовно измиривали обавезе према запосленима, држави и добављачима прошли „као бос по трњу“, а да су они који то нису чинили испали паметнији „бизнисмени“.

– Ове мере је требало донети раније јер проблеми нису од јуче и њих је само појачала светска економска криза. Показало се врло исплативим бити дужник, сада ће се томе ваљда стати на пут. Знате, ако не плаћате доприносе, то за вас мора да уради неко

други. Било је другачије када је, рецимо, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање контролисао уплату доприноса или Републички завод за здравствено осигурање. Ситуација се променила пошто је ова обавеза прешла у над-

лежност Пореске управе и некако је све почело да бива опуштеније. Не могу се на исти начин посматрати сви послодавци. Ако одбранимо оне који то заслужују, најбоље ће то одбранили и раднике. Желимо да развијемо трипартитни однос, али

тако што ћемо учествовати у решавању свих кључних проблема, а не само да у одређеним тренуцима послужимо као алиби – напомиње Небојша Атанацковић, председник Скупштине Уније послодаваца.

Атанацковић указује да би држава требало да промени однос према Пензијском фонду, да га максимално подржи да би што пре стао на „здраве ноге“ и постао ефикаснији.

– Неопходно је променити свест надлежних о будућности Фонда. Без обзира на то колико се он труди да обезбеди средства за пензије, то му се, управо због неуплаћених доприноса, годинама онемогућава – каже председник Скупштине Уније послодаваца Србије.

Мере Владе Републике Србије требало би, како је речено, да на „дуже стазе“ спрече већа отпуштања радника, сачувају основне привредне ресурсе и помогну свима који имају шансу да успешно послују у време економске кризе, а и после њеног окончања.

Татјана Кршић

Не плаћају ни јавна предузећа

Дуг правних лица за доприносе Фонду ПИО званично износи 61,2 милијарде динара, али је од тога 47,8 милијарди ненаплативо, тврди Драгутин Радосављевић, директор Пореске управе Србије.

Први човек Пореске управе објаснио је да је толика сума дуга ненаплатива јер се ради о предузећима у поступку приватизације, стечаја или ликвидације.

У интервјуу за „Економист“, Радосављевић је рекао да је у току поступак наплате бар остатка дуга послодаваца за пензијско осигурање запослених. Не наводећи имена дужника, он је рекао само да међу онима који дугују доприносе има и јавних предузећа, чији су оснивачи држава и локалне самоуправе, али и доста приватних фирми.

Износићи да је неплативост ПДВ-а чак 98,6 одсто, челни човек Пореске управе успротивио се захтеву привредника да се стопа овог пореза смањи, наводећи да би то, онда, захтевало смањење и расхода за око 12 милијарди. „Да ли смо спремни да се одмах смање и пензије“, питао је, наводећи (додуше нетачан) податак да се 70 одсто новца за њих обезбеђује из буџета, а само 30 одсто од доприноса Фонду ПИО.

Радосављевић је рекао и да естрадне звезде и спортисти најчешће не пријављују све своје приходе нарочито оне остварне ван Србије, а исто важи и за професоре.

ЛУБИЛАРНИ ЗРЕЊАНИНСКИ САЈАМ ИНОВАЦИЈА, КООПЕРАЦИЈА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА

Место за пословне везе

Предузетници су након учешћа на претходним смотрама отварали погоне и у Мађарској и Румунији

У оквиру познате зрењанинске манифестације „Дани пива“, крајем августа одржан је и десети међународни сајам иновација, кооперација и предузетништва ИНОКООП. Према речима Мирослава Ђурића, председника Општег удружења предузетника које је у сарадњи са Регионалном привредном комором и Туристичким центром Града Зрењанина организовало све досадашње сајмове, на овогодишњем ИНОКООП-у излагало је 230 учесника на 75 штандова. Сајам има међународни карактер, јер се од 2006. године одржава под окриљем Асоцијације сајмова југоисточне Европе – ЕАСЕ, и „уцртан“ је на њиховој карти као једини „мали“ – регионални сајам. Наравно, и ове године је на ИНОКООП-у било излагача из Мађарске, Румуније, БИХ, Италије, Аустрије, Хрватске, Немачке, Македоније ... а учествовале су и све регионалне привредне коморе из Србије.

Основна мисија Сајма је развијање конкурентне и профитабилне производње, предузетништва, малих и средњих предузећа, као и међурегионалне и прекограничне сарадње.

– Прошле године је само у прва два сата обављена размена у вредности од 300.000 динара, а склопљено је и доста уговора, чак и о продаји

Никола Стојшић отвара Сајам

аутомобила. Сајам траје три дана, али његови ефекти се виде тек након неколико месеци. Наши предузетници су после успостављених контаката на ИНОКООП-у отварали погоне у Румунији и Мађарској. Ко схвати да је сајам улагање а не трошак, тај је победио – каже Мирослав Ђурић.

Слично мисле и излагачи. Бранкица Домјеско, из зрењанинског „Техникома“ који је излагао на Сајму и прошле године са жељом да оствари пословне везе и посетиоце информисе о услугама које пружа, не очекују да ће се купац јавити одмах – то се може десити и за неколико месеци.

Балинт Јанос (повртар) испред свог штанда

Јован Спорин седи у фијакеру

Цица Купусаревић уређује свој штанд

– Ништа се не ствара преко ноћи, мора се бити упоран – каже До-мјеско.

Слободанка Купусаревић, власница радње за производњу сувенира из Сомбора, када је остала без посла искористила је средства из програма за samozapošljavanje НСЗ и недавно је „упловила“ у предузетничке воде. На ИНОКООП је, каже, првенствено дошла да види шта други раде и како су организовали производњу. Јанош Балинт, повртар из Михајлова, трећи пут је био на Сајму са жељом да купцима покаже здраву храну коју производи без хемије; циљ му је и да овлада производњом органске хране.

Јован Спорин, пензионисани столар из Зрењанина, имао је посебне погодности на ИНОКООП-у – бесплатан простор. Реконструисхе и производи старе ствари (изложио је фијакер, таљиге...) и нуди их заљубљеницима у прошле векове.

Излагао и север и југ

Никола Стојишић, председник Привредне коморе Војводине, на отварању ИНОКООП-а најавио је „врху“ привредну јесен, уз очекивање доношења антикризних мера Владе Србије као стимуланса за развој привреде и предузетништва – наравно, уз прихватање предлога привредника из комора. Александар Мартон, председник Скупштине Зрењанина, пак, очекује да ће учесници Сајма успети, након међусобних размена искустава, да овладају неким новим видовима производње и да ће на тај начин отворити могућност већег запошљавања људи у региону.

Мирослав Мектеровић

КАКО УПИСАТИ СТАЖ ЗА ТРЕЋЕ ДЕТЕ

Крштенице као доказ

Две године које се признају не улазе у услов за пензионисање, али ће увећати висину пензије

Свакодневно, на шалтерима Фонда, грађани се распитују за стаж по основу рођења трећег детета у трајању од две године. Важно је, прво, појаснити да је овај стаж законом дефинисан као посебан стаж, а не као стаж осигурања. То практично значи да се посебан стаж по основу рођења трећег детета не узима као услов за остваривање права на пензију, као што је то случај са радним стажом, односно стажом осигурања (за који су плаћени доприноси).

Примера ради, жена која је навршила 53 године живота и 33 године стажа осигурања, и родила је троје деце, не може да рачуна да ће посебним стажом од две године по рођењу трећег детета допунити 33 године стажа осигу-

рања да би тако остварила право на старосну пензију. За пензионисање мора да има 35 година стажа осигурања (или, ове године, 59 година старости), а тај посебан стаж урачунаће јој се приликом обрачуна пензије, дакле повећаће њен износ.

Да би се донело решење о признавању посебног стажа, мајка треба да попуни одговарајући формулар (захтев се може преузети и на сајту Фонда www.prio.rs) и уз копију своје личне карте и радне књижице приложи изводе из матичне књиге рођених за троје деце. Мало се зна да право на овај стаж има и мајка ако јој је једно од троје деце, нажалост, премине.

С обзиром да и мушкарци – очеви троје

деце покаткад залутају на шалтер, сматрајући да и њима као родитељима припада право на посебан стаж по том основу, није згорег подсетити да је рађање деце ипак привилегија мајки, па се такав захтев мора одбити.

Иначе, жена-осигураник, која подноси захтев за „треће дете“, не мора да има својство осигураника у моменту подношења захтева, већ је довољно да је раније била у осигурању. Када решење о утврђеном стажу постаје правоснажно (по истеку рока за жалбу од 15 дана), мајка може да се обрати шалтерском раднику ради уписа тог стажа у радну књижицу (довољно је приложити копију решења и радну књижицу).

С. Марсенић

ФИЛИЈАЛА ПОЖАРЕВАЦ НА ПУТУ КА САВРЕМЕНОМ КОРИСНИЧКОМ СЕРВИСУ

Замолнице електронски

Реновиран простор за писарницу, рад лекара и архиву, олакшан долазак странака до особа које су им потребне

У центру Пожареваца, срцу Браничевског округа, на Тргу Радомира Вујовића 1, смештено је здање у чијем једном делу се налазе и пословне просторије Филијале ПИО Пожаревац. Пожаревачка филијала, са пет испостава (Велико Градиште, Голубац, Мало Црниће, Жабари, Петровац, Кучево и Жагубица) и 56 запослених услужује 65.000 осигураника и 44.000 корисника. Пре консолидације, „покривано“ је 40.000 осигураника и 27.000 корисника права, па је јасно колико се обим послова повећао обједињавањем три фонда.

Филијала, према речима челног човека Зорана Роксандића, настоји да својим радом подржи основну тежњу Републичког фонда ПИО исказану кроз два стратешка приоритета – стварања модерног корисничког сервиса који се одликује ефикасношћу, љубазношћу и предусретљивошћу према странкама, и скраћивања рока израде решења на законски рок од два месеца.

– Трудимо се да што брже и ефикасније одговоримо постављеним задацима. У 2008. години смо решили 17.500 од укупно примљених 21.000 захтева, за првих шест месеци 2009. у Филијалу је стигло 8.500 захтева, од којих смо решили 5.500. Поред одлучивања о правима из ПИО, људи свакодневно траже да им се изда уве-

Зоран Роксандић

рење о подацима регистрованим у матичној евиденцији – ради добијања визе, остваривања права на увећани додатак за туђу помоћ и негу преко Центра за социјални рад, о утврђеном степену телесног оштећења због ослобађања од царинских дажбина приликом увоза или за ослобађање од такси приликом регистрације возила... Уколико није потребно вештачење о степену телесног оштећења, грађани уверење добију истог дана – истиче директор Роксандић.

Уз помоћ и подршку Дирекције РФ ПИО, реновиран је простор за писарницу, рад лекара и архиву.

– Сада се радници писарнице налазе из савремених шалтера, отворених према странкама, спреми да пруже

брзу и квалитетну услугу. Првостепени орган вештачења, досад на другом спрату, сада вештачи у посебно опремљеној просторији у приземљу па тешки болесници не морају више да се „боре“ са степеницама. Архива, сада на једном месту у новом подрумском простору реновираном по стандардима предвиђеним за

чување архивске грађе, олакшава и убрзава поступак здруживања аката, завођења захтева и почетак њиховог решавања. Поставили смо путоказе с распоредом просторија по спратовима, сконцентрисали запослене који обављају исте послове на једном месту, нумерисали канцеларије са исписаним именима запослених који у њима раде – све да омогућимо странкама да што једноставније дођу до особе која им је потребна – напомиње Зоран Роксандић.

Најчешћи проблеми с којима се сучавају, наглашава наш саговорник, и овде су неуплаћени доприноси, спора размена података са Пореском управом и потврда стажа одрађеног у бившим републикама, сада државама с којима је Србија закључила споразуме о социјалном осигурању (да би превазишли ову препреку, кампањом у локалним медијима обавестили су потенцијалне кориснике да благовремено, пре испуњавања услова за пензију, поднесу захтев за потврду стажа да би, кад испуне услов, што пре добили решење). Све остале тешкоће, каже директор Роксандић, уз помоћ колега из Дирекције успешно се превазилазе.

– На изради решења свакодневно ради шест референата, настојећи да испоштују дневну ажурност, а резултати се мере на крају сваког месеца. Пошто је база података матичне евиденције услов за остваривање права из ПИО, то је преузимање М4 образаца подигнуто на ниво организоване акције службе Матичне евиденције и послодаваца у свим могућим ситуацијама. Такође, Матична евиденција Дирекције Републичког фонда омогућила је прихват, штампу, ажурирање, архивирање и слање замолница електронским путем, као и аутоматску доделу микрофилмског броја приликом уноса пријава М4 у програму за масовни унос за осигуранике пољопривреднике, чиме се олакшава рад матичне евиденције, што ће свакако утицати на брзину доношења решења – каже за „Глас осигураника“ директор Пожаревачке филијале.

Све за љубазност и брже доношење решења

Т. Кршић

Корисници прве комшије

У згради, у којој 54 запослена опслужују око 67.750 осигураника и 37.670 корисника, налазе се и удружења пензионера и инвалида; од јуна, уз редован посао, свакодневно по два сата сређивање базе матичне евиденције

Филијала РФ ПИО Ваљево налази се у центру града, у улици која носи име чувеног државника и писца Проте Матеје Ненадовића, б. б. После година сустанарства с Републичким заводом за здравствено осигурање, Филијала се у садашњу зграду уселила у марту 1998. године. Посебна погодност за кориснике права у Ваљеву јесте што се у истој згради налазе и просторије Удружења пензионера и Удружења инвалида, као и просторије за дневни боравак пензионера.

– Поред града Ваљево, наша филијала покрива и општине Уб, Лајковац, Љиг, Мионицу и Осечину. После спајања фондова, обим полова, односно број осигураника и корисника повећан је за око 70 процената, тако да сада опслужујемо око 67.750 осигураника и око 37.670 пензионера. У Филијали је 54 запослених, а након спајања фондова проширена нам је систематизација и добили смо једног правника и два економиста – каже Милан Танасковић, директор Ваљевске филијале.

Милан Танасковић

У току прошле године примљено је укупно 9.627, а решено 8.654 захтева. Запослени су просечно опремљени савременом опремом, имају 35 персоналних рачунара и 38 терминала, за садашњи обим посла недостаје им више ласерских штампача, али се надају да ће, уз помоћ Дирекције, и овај проблем бити решен.

– С обзиром на повећан обим посла и у договору са начелницима служби, ради бржег решавања предмета

од половине прошле године референти у Одељењу ПИО и Матичне евиденције странке из Ваљево примају уторком и петком. Али, ако се појави странка ван Ваљево са неким проблемом, и она буде примљена сваког радног дана. Остале службе примају странке сваког дана, као и референти који раде на пријавама и одјавама осигурања. Исто важи и за мене, као директора. Када ми се странке обрате да им помогнем, обавезно их већ сутрадан телефоном обавештавам шта је са њиховим предметом и који су проблеми у његовом решавању, водим посебну евиденцију о

нике самосталних делатности и пољопривреднике или на потврђивање стажа из бивших југословенских република.

– Поред редовног посла, од јуна ове године 47 запослених ангажовано је и на сређивању базе матичне евиденције, што раде свакодневно по два радна сата – каже директор.

Један од проблема с којим се суочавају у овој филијали, поред наведеног малог броја штампача, јесте и чињеница да им се око 70 одсто архивираних предмета налази ван зграде Филијале, у просторијама службе Архива Ваљево. Засад је проблем

Посебна пажња проблематичним предметима

проблематичним предметима и пратим рад на њиховом што бржем решавању, све до коначне експедиције из Филијале – објашњава наш саговорник.

Око половине предмета реши се у року од два месеца, остали до шест месеци, а незнатан број грађана, по речима директора Танасковића, на решење чека душе од тога. И у овој, као и у свим другим филијалама, проблем су неплаћени доприноси за ПИО, чекање на прибављање уверења пореске управе за осигура-

еvidентирани, а из Дирекције су предложили да се подрумске просторије у згради Филијале адаптирају и савремено опреме за архивирање предмета, што би, каже директор Танасковић, задовољило њихове потребе.

Наш саговорник, на крају, истиче веома добру сарадњу са првим комшијама, удружењима пензионера и инвалида, као и чињеницу да ће ове године 199 пензионера из Ваљевског округа бити упућено на бесплатну рехабилитацију у бање.

С. Чедић

Деценију у својој згради

Цео радни век на чеку

Савезна скупштина преконоћ подиже за три године границу за пензионисање и уводи „швајцарску формулу“ за усклађивање пензија, најзад почиње враћање „великог дуга“, а нови Закон о ПИО Србије прописује „бодовни систем“ за обрачун будућих пензија

Последњу годину другог миленијума, 2000, пензионери су испратили чекајући први новембарски чек, с надом да политичке промене и њима доносе боље дане. И у нашем листу врсни познаваоци пензијског система очекивали су да „ништа више неће бити као што је некад било“ – да се, између осталог, „са неподношљивом лакоћом мимоилазе и непоштују законске норме о пензијама“ због чега се пензионерима још дуговало седам пензија неуставно смањиваних 1994. и 1995, а пензије скресане за трећину пуком променом методологије израчунавања просечне зараде почетком 1997. (када су у обрачун укључени и запослени који нису примали ни динара плате); да примања најстаријих, упркос статистичком расту (од 150 одсто током 2000, рецимо) и држању корака са око 90 одсто зарада, нередовним исплатама и бржом инфлацијом реално буду сведена на 75 одсто зараде...

Почетком фебруара 2001. др Гордана Матковић изабрана је за министра за социјална и борацка питања,

ОСВРТ НА НАЈАВЉЕНУ РЕФОРМУ ПЕНЗИЈСКОГ И ИНВАЛИДСКОГ СИСТЕМА

КЛОНИТИ СЕ БРЗОПЛЕТИХ РЕШЕЊА

● Велики број аргумената указује да се нису сипекли прови за реализацију најављене реформе система ПИО
 ● Посебно осетљиво питање је утврђивање пензијског основа ● Од 1965. године зараде су постале главни елементи за формирање пензијског основа а од тада дашају и дилеме о томе да ли је десетогодишњи период најоптималније решење

а од ње и осталих министара у кабинету др Зорана Ђинђића очекивало се да обезбеде редовну исплату пензија и пензијске фондове учине здравим и финансијски стабилним.

У мају Скупштина Србије доноси нови закон о доприносима за социјално осигурање, уводи бруто плату, а послодавце обавезује да доприносе морају да плате чак и када не исплаћују плате; у супротном – уз новчану казну, прети им и забрана делатности од 30 до 90 дана (дугови за неплаћене доприносе сведоче какве је судбина била ова одредба).

Од 1. јуна дотадашња стопа пензијског доприноса од 32 на нето плате, смањена је на 19,6 одсто на новоуведене бруто плате у које су улазили и прековремени рад, и топли оброк, и регрес... Управни одбор

Фонда ПИО запослених проценио је да ће тиме бити смањени приходи и да ће разлика за исплату пензија морати да се надокнади из буџета. Припремљен је и елаборат за Донаторску конференцију о финансијској консолидацији највећег пензијског фонда да би се тражило да средства ЕУ буду употребљена за санирање 18,57 милијарди динара (618,91 милион немачких марака) „великог дуга“ од пре пола деценије, али и осталих дугова пензионерима, па и онима у иностранству којима дуже од седам година нису уопште исплаћиване пензије.

Разрешен је и проблем настао прекидом платног промета са Црном Гором и укидањем динара у овој републици: пензије зарађене у Србији поново су могле да крену у јужну републику.

Средином године, када пензионерима најављују свакомесечне повишице од по девет и више процената а чекови им и даље стижу са месец и по закашњења (али бар редовно, сваких 15 дана), почиње да се „шушка“ о подизању старосне границе за одлазак у пензију. Многи запослени крећу да листају крштенице да се, ако затреба, укрцају у задњи вагон постојећих услова за пензионисање, а у нашем листу стручњаци заговарају озбиљне анализе пре измена пензијског система и аргументима упозоравају да се треба „клонити брзоплетиких решења“.

Ипак, готово преконоћ, у децембру се у Савезном парламенту усвајају измене Закона о основама ПИО система. Старосна граница за пензионисање се, одједном, подиже за три године: же-

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ У ВЛАДИ СРБИЈЕ

НОВИ ЗАКОН ПРАВЕДНИЈИ

- *Влада усвојила Предлог пензијског закона, чека се скупштинска процедура*
- *Неће се дирајти у сипечена права*
- *Обрачун пензија према новој бодовној формули*
- *Инвалидска пензија само за сипојосипојну несипосипојност за рад*
- *Новине у пензијском осигурању пољојпривредника*

Седам дана пре истека протекле године Влада Србије усвојила је Предлог закона о пензијском и инвалидском осигурању и

дине од када се води матична евиденција. Збир свих личних коефицијената, (за сваку годину рада) помножен са дужином стажа

ципу. Наиме, његова пензија одмерена према десетогодишњим зарадама износи 12.743. динара, а према цлокупном стажу свега 9.498

Гордана Матковић

не које немају пун стаж у пензију могу не више кад напуне 55, већ тек са 58 година, мушкарци са 63 (уместо дотадашњих 60) година. Старосним пензионерима који се поново запосле закон прети обустављањем исплате пензије. После дуже од две деценије током којих су пензије – као продужени приход из света рада – усклађиване са зарадама (и већ дуже, готово сваког месеца), уводи се „швајцарска формула“: примања најстаријих усклађиваће се тек тромесечно и то пола са растом (или падом) зарада, а пола са трошковима живота. Али – тек од 1. фебруара. У јануару 2002, пензије се још усклађују по старом и – смањују 12,07 одсто према уобичајеном мршавим јануарским ковертама запослених.

И, док пензионери пресабирају да ли су им најновијим изменама закинуте две или чак и три пензије, стручњаци оцењују да је добро што „није било радикалних резова“. Министри најављују редовну исплату пензија упркос очекиваном расту броја новопензионисаних који ће предухитрити законско подизања старосне границе за пензију.

У Србији и незапослени добијају прилику да добровољно, код Фонда ПИО запослених, сами себи уплаћују стаж, а Савез пензионера Србије поново куца на врата Уставног суда оспоравајући нови начин усклађивања пензија и одлуку да нема пензије за пензионера који поново ради. За пољопривреднике, који примају праву „сићу“ од пре 15 месеци јер им толико касне пензије, још нико не најављује било какво решење.

Прву, априлску повишицу по новом, те 2002. године пензионери примају тек крајем јуна. Из Савезног уставног суда стиже охрабрење – јануарско усклађивање пензија било је неуставно. Нада и прерана и прекасна: већ проверено делотворним упутствима за тумачење тумачења, па и одлуке Савезног

уставног суда, пензионерима је враћено јануарско умањење, али су им одузете повишице с краја 2001, тек – крајем септембра, уз јулску пензију редовно усклађену за 5,3 одсто, добијају и свега по, у просеку, 900 динара на име неуставног закидања.

Али, ако су пензионери већ прогутали намењену им горку реформску пилулу, запослени су почели да се мрзну већ те јесени: за учесталим округлим столовима са неизоставним страним експертима или под њиховим покровитељством, све се гласније најављују крупне промене везане за оне који ће тек за годину-две, или и касније, у пензију. Њихове пензије неће се обрачунавати,

ђено је и плаћање пензијских доприноса на хонораре и накнаде за повремене и привремене послове, али и докуп стажа од 1999. године. Многим пољопривредницима, који и иначе једва да плаћају доприносе, обећава се могућност да „замрзну“ стаж или и потпуно одустану од пензијског осигурања.

Пред Нову 2003, држава најзад дарује пензионере: 24. децембра 2002. почиње исплата прве рате „великог дуга“ од пре осам и више година! Суму вреднију од 20 милијарди, колико им је својевремено закинуто, око 700.000 пензионера и око 250.000 наследника оних који тај тренутак није дочекали, требало је да

на 7,7 милијарди динара, а ни принудном наплатом, пожалили су се људи из Фонда члановима свог Управног одбора, није се много наплатило...

На светски дан шала, 1. априла 2003, посланици Скупштине Србије усвојили су нови Закон о пензијском и инвалидском осигурању, али је мало коме било до смеха. Пензије на основу примања током целог радног стажа, личних и општег бода, биће, било је јасно, ниже него по дотадашњем систему. Додуше, „бодовање“ је најављивано као праведније јер ће, тврдило се, снижити будуће припадљности запосленима који би иначе добили највише пензије, а чак се показати берифетним по оне с ниским зарадама и, будућим, малим пензијама. Али, брзо се обелоданио финансијски раскол између „старих“ и пензионисаних по новом закону, максималне пензије постале су скоро десетоструко веће од најнижих, многи инвалиди рада постали су „нешто између“, ни радници ни пензионери... Једино су жене, мајке и највећма мученице у Србији, остале привилеговане. Упућени кажу да је заиста било повуци-потегни, а да је лично тадашњи премијер др Зоран Ђинђић, у последњи трен, пресекао љуту битку експерата: у закону је остало да се жене могу раније пензионисати, а да ће им стаж бити рачунски увећан да би стигле мушке колеге.

Славица Чедић

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ У ВЛАДИ СРБИЈЕ

ПОЧЕЛА ИСПЛАТА ВЕЛИКОГ ДУГА

● Око 700 хиљада пензионера и 250 хиљада наследника преминулих корисника биће обештећено у наредних 36 месеци

Бождар Ђелић
Влада испунила обећања

Такозвани стари дуг према пензионерима настао од априла 1994. до јуна 1995. године биће враћен у наредне три године, изјавио је Бождар Ђелић, мин-

одсто више од износа на половини чека а овај износ ће се валоризовати на исти начин као и пензије свака три месеца са растом или падом зарада, објаснила је Гордана Матковић, министар за социјална питања. Према њеним речима право на измиривање великог дуга има око 700 хиљада пензионера и око 250 хиљада наследника преминулих корисника пензија. Да би остварили ово право наследници ће морати да попуне посебне формуларе које ће заједно са решењем о оставинској расправи достављати надлежној филијали. Рок за покретање овог поступка није временски ограничен.

Према речима Гордане Матковић право на велики дуг немају корисници најнижих пен-

као код старијих колега, на основу зарада из десет најповољнијих година, већ на основу плата у целом радном стажу. Најављено је и укидање „привилегије“ за жене да могу пет година раније него мушке колеге у пензију, као и ревизија инвалидских пензија и њихово будуће добијање само ако постоји потпуни губитак радне способности. Предви-

прими у наредних 36 рата, усклађиваних једнако као и пензије, уз свакомесечни први пензијски чек. И, тако закључно са јулом 2006. године.

С пролећа 2003, службе Фонда ПИО запослених контролом 2.456 предузећа откриле су још 4,8 милијарди динара утајених доприноса, па је укупан дуг несавесних послодаваца порастао

СУСПРЕТ СА УМЕТНИЦОМ И ХУМАНИСТОМ
КОЈА НЕ ПРИЗНАЈЕ ПЕНЗИЈУ

Још летим као птица

Иако је позната комичарка Бранка Веселиновић закорачила у 91, а њен муж Млађа у 95. годину живота, они и даље, нарочито она, вишак енергије, оптимизма и ентузијазма преливају тамо где тога недостаје

Људи са завијеним рукама и ногама, у колицима или покретним креветима, бар накратко заборавили су на болове због којих су дошли на терапију у Завод за хипербаричну комору у Вишеградској улици у Београду док су се дискретно смешкали на шоу који је тамо свакодневно изводила легендарна глумица Бранка Веселиновић у друштву свога мужа Млађе. Она закорачила у 91, он у 95. годину живота, а весели да веселији бити не могу.

Усталом, она је целог свог живота покретно „Весело вече“, радио-емисија која ју је прославила пре више од пола века. Где год се нађе мора да глуми, рецитије, пева, засмејава друштво, говори на више језика – углавном на руском и енглеском – а можете је ухватити и како разговара са стварима. „Што да не, и оне имају душу.“

Не могу без људи

Бранка је у комори правила друштво Млађи који има некакве ранице на ноzi, а и за њу није лоше да

се мало „обнови“. Таман тренинг за море на који су се управо спремали. Мада Млађа каже да то није море него лечење у Игалу, она се не да: „Море је море, ми без мора не живимо. Ни без људи, ја не могу без људи“.

Стварно не може, заповеда разговор са сваким ко прође, ословљавајући га са „душо“ и „срце моје“. Из громогласног смеха уме очас у предворје плача који се осећа у гласу. Овога пута то је било због Оље Ивањицки коју познаје безмало целог живота, а која је управо тих дана, 13 година млађа од Бранке, напустила овај свет. Урезао јој се Ољин леп осмех и вечита туга у очима, сећа се и првог и последњег сусрета са њом:

– Имала сам 17 и по година када је краљица Марија правила бал. Тамо је била једна девојчица, Оља, коју су обукли у костим пажа, а и ми смо били некакви пажеви. Касније смо се често виђале, али сам код ње била свега неколико пута. Давала је и слике за наш фонд, а ја сам њој направила златан јастук. Последњи пут видела сам је у Руском дому на прослави државног празника, три дана пред операцију. Договориле смо се да дође код нас у кућу и одабере оно што вреди од уметничких предмета – лутака, фигура, слика, скулптура, маски – да би се то најесен продало на изложби у Руском дому. И гледам је са оним сребром око очију, одлази у тим кратким панталонама, све на њој шарено, лепо, па онај велики црвени прстен који сам обожавала... И ја волим да се облачим весело. Сад сам стара, али ја то не признајем. Умем да се напирилам, карминчић, па минђушице...

У све што Бранка прича могли су, истина нешто раније, да се увере и учесници колективног дочека 2005.

године у грчкој бањи Камена Вурла. Прво је овај брачни пар савршено поднео путовање аутобусом од 17 часова (додуше, онда је она имала „тек“ 86, а он 90 година), а све путнике вазда су анимирали глумом, стихотворењем на лицу места или озбиљним рецитовањем. А онда су, изузетно свечано одевени, за дочек играли валцер на подијуму, сутрадан ујутру Млађа је читав сат пливао у отвореном базену, док је Бранка увече у таверни прва почела да игра сиртаки око стола, да би убрзо целу кафану подигла на ноге. И то са два вештачка кука!

– Да, да, имам два вештачка кука, један од 1982, други од 1992. године – каже успут. – Зашто? Па од јурњава и трчања. А пре три године сам у „Ступици“ пала са три метра висине на месту где на позорницу улазе глумци. Нисам ништа поломила, али сам повредила раме, па сам месец дана била у Селтерсу.

Да не набрајамо Бранкине радио, телевизијске, филмске и позоришне улоге, пре свега у комедијама, има и стотинак повеља и одликовања, има и националну пензију за уметнички и хуманитарни рад... Али она не зна шта значи бити пензионер. До краја прошле сезоне играла је у монодрами „Детелина са три листа“ у позоришту „Славија“, нада се да ће и најесен опет. А ако и не буде више тамо, нема везе, ту су школе, болнице, старачки домови – тек на тим местима има захвалне публике коју ваља забавити и развеселити.

Неко мора да „држи банку“

У томе овај брачни пар има много искуства, пошто више од пола века вишак своје енергије, оптимизма и ентузијазма прелива тамо где тога недостаје. Надалеко је познат њихов хуманирани рад по читавом свету

Испод слике Оље Ивањицки: понос због дугогодишњег познанства

– где год су били забављали су несрећне и болесне, истовремено прикупљајући новац за њихово излечење. Мада се то мање-више зна, не може се прескочити Бранкин рад у Кољу српских сестара, титула међународног амбасадора Уницефа, па чак и ватрогасног официра, чланство у Дипломатском кору жена, њено неуморно прикупљање и прављење стотина луткица којима је анимирао најмлађе и, наравно, чувени Фонд „Бранке и Млађе Веселиновић за стипендирање инвалидне омладине“ који постоји више од четврт века.

Оно што се овом брачном пару није посрећило, то је – потомство. У свакој прилици истичу колико им је жао због тога, али их саговорници брзо утеше подсећањем на безброј деце и младих којима су помогли. У њиховој кући и дан-данас придошлица се

Неправда

Бранка је мало љута што и њен Млађа, врсни глумац, преводилац, друштвено-политички радник све до пре неколико година, власник две факултетске дипломе плус оне дописне из Кембриџа, није добио националну пензију.

– Замислите, човек са таквом биографијом! Кажу – не могу брачни парови. Глупости. А могу они млади глумци од 62-63 године. Они стално добијају шансу на телевизији, а ми – ништа. То је неправда, треба ићи редом.

саплиће о бале пуне дечје гардеробе која чека да буде подељена, а да не говоримо о стипендистима Фонда захваљујући коме су добили факултетску диплому.

На крају, Млађа и Бранка Веселиновић откривају тајну своје дуговечности. Каже он:

– Имали смо добар брак и добар посао, обишли смо готово читаву земаљску куглу, на то смо трошили паре. Рад, рад и само рад, то је оно што човека одржава и физички и интелектуално. Све што сам радио одлично сам поднео, било ми је дивно здравље, али сад сам, међутим, подлегао годинама.

Каже она:

– Ја сам потпуно другачија од њега. Мој ритам живота је динамика, а он је мало озбиљнији. Млађа каже да много причам, да волим да држим банку, али шта могу, неко мора. Мени је живот много леп, летим као птица и стално ми расту крилца. Тако различити могли смо да опстанемо у браку више од 60 година само зато што смо обоје стварали.

Радмила Таминџић

РАДНИЦА РФ ПИО У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ
ЗАСЛУЖИЛА ПАЖЊУ НОВИНАРА

Осмех се не плаћа

Радмилу Грбић „за новине“ предложила
Перка Павловић, пензионерка из Челарева

Да ли сте икад наишли на толико љубазну шалтерску радницу да сте пожелели да јој понудите кумство? Звучи невероватно, посебно у Србији. Радмили Грбић (55), руководиоцу Административног центра у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање у Бачкој Паланци, то се стално дешава. Пуне 33 године, без иједног дана боловања, ради за шалтером. Омиљена је међу странкама јер је стално насмејана и стрпљива за сва њихова питања.

– Долазе нам стари и болесни људи. Нормално је да понекад буду и нервозни, али није им лако. Разумем их и помажем кад год могу. Ми смо ту због њих, не долазе они зато што немају шта друго да раде, већ зато што их је мука натерала. За то треба имати разумевања – прича Радмила, рођена Паланчанка.

Довољно је да проведете са њом само неколико минута, па да схватите о каквој је жени реч. Благе је нарави, тешко може да плане. Осим ГЛАС ОСИГУРАНИКА, 31. АВГУСТ 2009.

тога, стално се смеје, онако звонко, из душе. Хвали се да има сина Илију (34), дипломираног правника.

– Сећам се кад сам дошла да радим. Пријавила сам се на конкурс. Примили су ме и од тада седим на истој столици – прича и додаје: – Мама је само то што сам се доста угојила јер по цео дан седим.

Када дође на посао, све своје проблеме заборави. Често уместо странака попуњава формуларе и друге захтеве. Није јој тешко.

– Доносе ми људи чоколаде, бомбонере... Има и удоваца који ме просе – смеје се. – Често се дешава да ме зову и да их венчам, крстим...

Свесна је какав глас бије њене колеге. Каже и сама се уверила колико умеју да буду нељубазни.

– Много пута ми је мрско да идем да завршим неки приватни посао јер знам да ће ме на шалтеру враћати и да ћу дуго чекати. Волела бих да се то промени и да људи схвате да осмех није скуп – поручује.

„Блиц жена“

ЛЕТЊЕ ВРЕЛИНЕ УВЕЋАЛЕ ТЕГОБЕ ЉУДИ С БОЛЕСНИМ ВЕНАМА

Оток – први сигнал

Помоћ лекара треба затражити пре него што се отворе ране које споро зарастају, јер се тада проблем можда може решити и инјекцијама, без хирушке интервенције

Високе температуре су и овог лета намучиле многе који хронично болују од проширених вена. Болне, отежале ноге с отоцима и подливима најчешћи су сигнал да треба да затражите медицинску помоћ. Али, треба „преживети“ дане и месеце чекања на преглед код специјалисте, или на евентуално болничко лечење, па многи већ у самом старту одустају од оваквог пута и опредељују се за лечење у кућним условима. Прибегавају разноразним геловима, кремама и облогама којима сами третирају болне ноге, проводе много времена одмарајући се, уз положај који прија ногама с проширеним венама. Све то ће им, ипак, само за кратко умирити бол и нелагоду. Проблем, међутим, остаје и постаје све већи јер се у многим случајевима отварају ране које, уколико се проблем не реши, не зарастају годинама.

– Људи већином знају да је породична анамнеза, нарочито код жена, веома значајна. Она се обично по женској линији и наслеђује. Свако ко у породици има неког са проширеним венама и сличним

Др Ержебет Ач Николић

проблемима има више склоности за настанак проширених вена и компликација те врсте. Други значајан фактор ризика је повећана телесна тежина, гојазност. Хормонални поремећаји су на трећем месту, као и хормонална кретања у току трудноће па и у том периоду треба пазити на телесну тежину – упозорава др Ержебет Ач Николић на шта треба и унапред обратити пажњу.

Према њеним речима, када се вена прошири она више не функционише. Само се пасивно пуни крвљу и зато отиче и боли. Када легнете и подигнете ноге вена се пасивно дренира. То се, углавном, односи само на

површне вене. Пошто проширена вена нема функцију, треба је уклонити да би се зауставиле могуће компликације. Јер, када се тај крвни суд напуни, долази до ексудације у околно ткиво па настаје едем (оток). На тако отеченој нози лакше се развијају све болести коже, екцеми, свраб и друге хроничне, дуготрајне болести, које се често запусте и људи долазе на лечење тек у терминалним фазама када је већ дошло до упала, са или без тромба, или до рана.

С обзиром на не баш лак пут до редовне контрола код васкуларних хирурга, запустене вене нису резултат само небриге пацијента. А када успе да се стигне до државних болница, примењује се оперативно лечење, односно хируршко уклањање болесних вена. У приватним клиникама то се ради и ласером, а у новосадској ординацији „АКС“ преовлађује лечење инјекцијама.

– Наши, новосадски васкуларни хирурзи, одлично раде оперативно уклањање површних вена ногу. Али, нису све вене за оперативно лечење, у некој ранијој фази могу се третирати инјекцијама, благовремено, да се не чекају компликације. Односно, неке вене се морају оперисати, неке се могу оперисати, а неке је боље лечити инјекцијама, односно склерозацијом. Код нас се на медицинском факултету не учи метода склерозације. Ја сам то учила од оца који је овим знањем овладао у Француској и Швајцарској, где се то ради у њиховим клиникама. То је занат за који, да бисте га добро научили, треба да имате некога ко то добро

ради, и ко вас упућује у овај начин лечења – напомиње саговорница.

Др Ержебет Ач Николић указује да не постоје велике опште контраиндикације за примену склерозантне терапије, чак ни код старих људи, док су код њих контраиндикације приликом оперативног лечења и при општој анестезији (због општег стања људи у годинама) честе.

– Ако је код старијих, који се јаве с упалом површних вена, могућа склерозација, ми ћемо је урадити. Али, потребно је да се претходно јаве лекару и спроведу до краја лечење упале с тромбозом. Најбржи завршетак лечења такве болести је шест недеља, премда лечење обично траје пола године, некад и дуже. Стога је неопходно стрпљење, истрајност и сарадња пацијената – каже др Ач Николић.

... ходајте кроз воду

Отворене ране на потколеници, као последица проширених вена, некада не зарастају годинама. Нарочито су им подложни људи који много времена проводе на ногама – физички радници и пољопривредници. А рана, да би зарасла, мора бити чиста,

Савет: возите бицикл и...

па је неопходно да пацијент редовно долази на контролу, а и да буде обучен како може сам да одржава рану између долазака.

– Кад очистим и истретирам рану, учим пацијенте шта треба да раде код куће, а у ординацију долазе на три недеље или месец дана. Истовремено, морају да се лече болесне вене, нарочито оне које покривају подручје око ране. Често долазе људи који по 10 и више година имају овај проблем. Знате ли шта то значи за квалитет њиховог живота? Али, уз сарадњу која апсолутно мора да постоји, и за ове пацијенте има помоћи и може доста да се уради, чак и код старих рана уколико нису циркуларне (око целе ноге), када је лечење заиста веома тешко – саопштава наша саговорница.

Хипербарична комора је одлична као комбинована терапија која, због појачане оксигенације, поспешује зарастање рана и наша саговорница је препоручује свима који за то који имају могућност. Али подвлачи да то није метода којом се уклања основни узрок рана – проширене површне вене. Јер, кад се рана отвори, први пут можда и сама зарасте, други и трећи пут то буде мало теже, а онда никако, и остаје све док се не уклони болесна вена. Па и кад се једна вена одстрани, код оних с повећаним ризиком може оболети следећа. Зато је, понавља, редовна контрола изузетно значајна.

Осим тога, свако, а нарочито они с израженим факторима ризика, треба да воде рачуна о превенцији. Др Ержебет Ач Николић препоручује појачану физичку активност: вожњу бициклом, трчање, ходање, скакутање, пливање, вежбе у води, ходање кроз хладну воду. То је оно што човек може да уради за себе превентивно, да обрати пажњу на факторе ризика и да се што пре, уколико настане проблем, јави одговарајућем лекару.

Ика Митровић

Лубеница чисти организам

Време лубеница лагано пролази, али још није касно да се искористи њихово благотворно дејство на наше здравље. Јер, ниједно поврће као ово не чисти људски организам тако добро од сваковрсних лоших састојака.

Лубеница ослобађа бубреге од вишегодишњих наслага, побољшава им функцију, утиче посредно и непосредно на чишћење и бољу функцију зглобова и кичме.

Најбољи је одстрањивач прекомерне соли из свих делова људског тела, наталожене због често пресољене хране или одређених здравствених проблема.

Ово поврће је, такође, велики пречишћивач крвних судова од масних наслага и целулита. Свака поједена кришка лубенице, тврде нутриционисти, прави је мелем за црева, јер их ослобађа многобројних отрова, помаже нормализацију микрофлоре и успоставља Рн равнотежу крви.

Да бисмо помогли нашем организму да одбаци све непотребне и лоше састојке, ваљало би једне целе седмице јести само лубеницу, уз евентуални додатак диње ради разбијања мотоније.

Т. К.

У ЗДРАВСТВЕНОМ ЦЕНТРУ АЛЕКСИНАЦ Три нова возила

Служба хитне медицинске помоћи алексиначког Здравственог центра добила је три савремена санитарска возила марке „ситроен џампер“ укупне вредности око 12 милиона динара.

Ради се о донацији Европске уније Министарству здравља од 250 санитарних возила које је добило 160 домова здравља, 70 општинских болница и четири клиничка центра у Србији.

Служба хитне медицинске помоћи у алексиначкој општини, која, иначе, има 72 насеља и површину од преко 700 квадратних километара, до сада је имала два санитарна и једно возило за транспорт болесника на дијализу.

С. Илић

ОБЕЋАНА ПОМОЋ ПРОКУПАЧКОЈ БОЛНИЦИ Простор за дијализу

Министарство здравља помоћи ће здравство у Топлици и Прокупљу и посебна средства проследити за реновирање Одељења за хемодијализу, обећала је Невена Карановић, државни секретар у овом министарству, при недавној посети Прокупачкој болници.

Тиме ће бити решен један од великих проблема Одељења за дијализу (о чему смо писали) у коме су обезбеђени апарати за дијализу од иностраних донатора, али још није пронађен простор где би они били смештени. Да би помогли све већем броју људи у Топлици којима је потребна дијализа, здравствени посленици сада раде у четири смене, 24 часа непрекидно.

Ж. Д.

Јела од паприке

Паприка се може јести свежа, термички обрађена, укисељена, замрзнута или осушена, што значи да може да се користи током целе године. Ако се томе дода да је богата калијумом, фосфором и витаминима, нарочито Ц и Е којег сматрају борцем против слободних радикала, било би пожељно да се свакодневно поједе не само по једна јабука већ и паприка. Ко нема посебних стомачних сметњи требало би што чешће да поједе и по једну љуту папричи-

цу која је посебно богата корисним састојцима и помаже да се избегну неки стомачни проблеми.

Салата од печених паприка са белим луком или од паприке, парадајза, лука и краставаца односно сира, паприка пуњена млевеним месом и пиринчем у парадајз сосу, мусака од паприка – то су нека од познатих јела за које не треба давати рецепте. Ево неколико рецепата који би требало да подстакну добру вољу и машту сваке домаћице да смишља нека своја укусна јела.

Вариво

Уз паприку се додају и неке друге намирнице. Тако, на пример:

– На две кашике уља кратко се пропржи сецкана главица црног лука са 200-250 г исецканог или млевеног меса (по избору) уз стално мешање, па кад месо побели сипа се мало воде или супе и пирјани на нижој температури док месо не омекша; дода се око 500 г паприка очишћених од семена и жилица и исечених на коцкице или резанце и 1-2 парадајза ољуштена и исечена, као и мало једне или више врста другог поврћа (на пример, шака колутова шаргарепе, грашка, цветова брокола или карфиола, кукуруза и/или празилука) и кашичица сувог биљног зачина и, по потреби, још мало воде или супе; када је готово, дода се бибер, алева паприка, першунов лист и, по укусу, око децилитар павлаке за кување или киселе павлаке.

– У љусци обарити килограм кромпира па ољуштити и исећи на колутове; испећи, очистити од љуске и семена 8-10 дугих љутих паприка и исећи их на резанце; на три кашике

уља пропржити сецкану главицу црног лука, додати паприке, па поклопљено пирјанити на нижој температури пет минута; убацити кромпир и још три кашике уља и, уз мешање, пржити још пет минута. Јести топло. Овакво јело је популарно у Мексику.

– У Кенији се на кашики бутера или маргарина пропржи уситњена средња главица црног лука и 3-4 здробљена чена белог, па убаце 3-4 крупне црвене паприке исечене на резанце, три шоље кукуруза у зрну, две кашике лимуновог сока и мало воде и пирјани пет минута, па поспе шаком першуна и, по укусу, сољу, бибером и каријем.

– У поуљену посуду поређати целе (очишћене од семена и жилица) 3-4 крупне бабуре, 3-4 велике шиљате паприке и 5-6 љутих папричица, а преко тога велику главицу црног лука исеченог на колутове, два празилука или везу младог лука исеченог на колутове, по везу сецкане мирођије и першуна, прелити уљем, сипати соли и бибера по укусу, поклопити и пећи док паприке не омекшају.

Пуњене

За пуњење се могу користити не само свеже, већ и замрзнуте, укисељене или суве паприке (суве се држе једно време у топлој води да омекшају).

Паприке се пуне свежим млевеним месом и пиринчем када се пеку у рерни или кувају у шерпи на рингли. У свим осталим случајевима узима се надев који се може јести свеж (на пример, сир) или се обари или испржи (рецимо пасуљ, печурке) та-

ко да се паприка само запече док не омекша.

– Велике широке паприке се расеку по средини и дужини, очисте од семена, пуне надевом, поређају у подмазану тепсију и запеку у рерни. Паприкама бабурама се, уз петељку, одсеку поклопци, извади семе, убади надев и поређају се у тепсију или шерпу са отвором на горе. Дугачке уске папри-

ке, кад се извади семе, напуне се надевом, затворе одсеченим деловима паприке или парчићима парадајза и водоравно поређају у посуду.

Паприке се ређају у помашћену тепсију и запеку у рерни. Готове, могу се попрскати уљем или прелити неким сосом.

– Ако се кувају у шерпи на рингли, да не загоре треба сипати мало воде или супе, а при крају и мало павлаке за кување или киселе павлаке; ако је сос редак, сипа се мало брашна и пирјани још три минута, или се сипа парадајз сок и при крају, по потреби, мало брашна.

Пензионерка Кова
(У следећем броју:
Домаћи чили сос)

Да не чувам стално авлију, кренем у град, а тамо сви наелектрисани: младеж мора напред, старији би да се још нешто питају, а држава не бренује ни једне – има преча посла, нарочито сад са Монетарним фондом

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Градски дивани

Добро је, љуби те баба, да си се вратила из тог иностранства! Волем што си ишла да видиш света преко те твоје студентске организације, али ми је срце на месту што си опет код куће, и што си дошла да ми причаш како тамо живе млади. Ал нисам ни ја стално чувала авлију. Опремилла сам се, па пут под ноге и у град, да ти изненадим матер. Атресу знам, и улицу, и зграду, па сам решила да се провозам и градским аутобусом. Ал, мислим се ја, пошто се стално нешто руши и гради, приупитаћу шофера на којој станици да изађем, да не промашим.

Важни терају лимузину

Понесе ме онај народ на улазним вратима, купују карте, а ја узела да пропиткујем шофера ди баш тачно да изађем – дал' после другог ил' трећег семафора. Ови што чекају да уђу у аутобус нестрпљиви, а један повика како се од ових баба човек не може ни возит у градском превозу. Ома му једна госпођа из првог седишта одбруси како би он, да је неки важан, терао своју лимузину и не би се с бабама отимао око места.

Некако се сместим с оним мојим зембилем у шараге ближе прозору, да ми не промакне ваша улица. А народ лупа по средњим и задњим вратима јер оће да изађе, пошто шофер само прима, а не пушта још никог напоље! Видим да су и овде нова правила. До куће сам све сазнала од путника: и да нису гласали за ово (а ни сами не знају шта су гласали), и да се ни-

су борили за ово, и да они имају месечне карте, а да је млађарија крива јер се шверцује. Утом један цуретак показује своју месечну карту и каже да студенти и ђаци не праве трошкове градском саобраћају, али да су маторци криви за гужве. Дао им град карте па се само возикају...

Не разумем ти се баш, чедо моје, у те градске диване, ал' видим да су сви наелектрисани и да реже једни на друге. Гледам и ћутим, јер знам да би се тек у мене избечили кад бих им рекла да није ни до једних ни других. Младеж мора напред, старији би да се још нешто питају, а држава не бренује ни једне! Има пречих послова, нарочито сад са Монетарним фондом.

Већ се увелико пише по новинама да министарка од пара оће да још више опорезује плате – оне веће са 20, а мање са 10 посто. Каже да је то у складу са „добром светском праксом“. Па добро, мислим се ја, онда ће нам кренути јер ћемо бар у нечему бити усклађени са светом! Ал', не мисле економисти ко твоја баба, него и они истичу своје проценте. С плата се већ у државну касу скида 68 и фртаљ посто, а ако се порез на зараде повећа Србија ће у томе прешити и Шведску! Их, па то је наш сан – да прешити Шведску, мисли опет ова твоја неука баба, а ови што се разуму кажу да би то могло, ал' да је порески систем срећен. Овако, калем се порез на порез, ал' нема система, само намет на намет. Кажу сад да ни у банкарству нема си-

стема, па би и то прво требало уредити, народски речено – протрести државу из гаћа!

Прерано се разбашкарили

Али 'оћеш! У државу се не пипа док кајасе држе ови који држе. Ради су они да смање и плате и пензије, да повећају порезу, да смање број одељења у основним и средњим школама за 11.000. Дошли ови из Светске банке да питају ко је то нами рекао да у разреду не треба да буде више од 30 ученика? Приличи то Шпанији, и Аустрији, и Швајцарској, и Немачкој, и развијеним земљама, али у Србији то не треба! Канда би нас вратили у послератно доба кад је било много деце, а мало просветара, па се у учионици гурало по 40 ђака.

Па кад тако нагурају ђаке, биће вишак наставника, као што је вишак и радника чије се фирме гасе. А које и не отпусте, даваће им плате на руке јер ни газде неће плаћати држави намете да не оштете своје богатство. А кад је плата на црно или сиво, не уплаћује се за пензију ни за докторе...

Кад их се само сетим, дете моје, тих наших главешина и њихових говорова да ће нас економска криза само очешати. Ено, Америка, кажу, испливава, и Јапан, и Немачка, само је то од нас далеко. Даћеду Монетарном фонду и пензионере, и раднике, и ђаке, и студенте, да одлучује о њима како хоће, само не своје победничке коалиције и положаје.

Унука Ика

У СВЕ СТАРИЈИМ НАЦИЈАМА У ИЗГЛЕДУ ДА СЕ РАДИ – ДОЖИВОТНО

Шта то беше пензија

Озбиљна упозорења и све конкретније рачунице да ће свугде морати да се мења постојећи концепт по којем постоји формална граница када престаје да се привређује

Када је Ото фон Бизмарк увео прве пензије за раднике старије од 70 година – давне 1889 – била је то револуционарна мера, али од малог практичног значаја за житеље Пруске. Нису јој се обрадовали из једноставног разлога што је просечан животни век у то доба тамо био – само 45 година.

Сличне прилике су биле и у Британији 1908, када је Лојд Џорџ, тада министар финансија, а потом премијер, кроз Парламент прогуроо закон да се сиромашнима, кад наврше такође 70 година, исплаћује пет шилинга недељно – јер су само ретки срећници међу сиротињом могли да очекују да ће живети и после педесете.

Неколико деценија касније, када је у Америци уведен систем социјалне заштите и њиме озваничена старосна граница за пензионисање са 65 година, просечан животни век Американаца био је – две године краћи.

Порука овог историјског подсећања је јасна: пензије, кад су увођене од стране државе, биле су нешто што је требало да обезбеди краткотрајно олакшање на крају живота – и то са-

мо ретким срећницима који су били дуговечнији од већине сународника.

Напредак – индустријска револуција, наука и технологија – све ово су, хвала богу, променили на боље. Пензије су данас готово универзално право широм света и уживају се све дуже. У многим европским земљама просечан пензионерски век траје дуже од 25 година. У Америци, где званично пензионерско доба почиње са 66 година, просечан Американац у пензију одлази са 64 и просечно као пензионер живи још 16.

Све је то, наравно, цивилизацијско достигнуће, али је у све већој мери и све теже подношљиви економски терет који, према последњих година учесталим анализама, доноси изнудицу преиспитивања одрживости целог система и, на неки начин, повратак у време пре Бизмарка. У модерној варијанти, наравно.

Ради се све док се живи

Реч је о томе да се зачиње тренд чији ће исход бити питање из наслова: шта то беше пензија. Полако, али изгледа неумитно, ступа се на стазу

на чијем ће крају важити правило да нема формалног престанка радног века. Ради се све док се живи. То, кад се узму у обзир све чињенице и све околности, не мора да буде заокрет на горе. Напротив.

А чињенице су, онако како их је недавно систематизовао угледни лондонски „Економист“, следеће:

- Животни век се продужава за две до три године (како где) на сваким десет које прођу. Стогодишњаци, који су некад били редак феномен, све су многобројнији. Само Америка их данас има више од 100.000, а прогнозе су да би до краја овог века доживети стоту могло да буде исто тако нормално и уобичајено као данас живети до седамдесете.

- У богатијим земљама жене више не рађају довољно беба да би се становништво одржавало на постојећем нивоу, што за исход има да је демографска слика тих нација све више „седа“. Примера ради, 1950, у земљама ОЕЦД (Организација за економску сарадњу и развој – клуб 30 развијених земаља), на сваког становника старијег од 65 година било је седморо оних

између 20 и 64. Данас је тај однос један према четири, са трендом да их, до средине овог века, буде двоје седих на једног у пуној снази, што ће сасвим подрити пензијске системе у којима они који раде издржавају оне који су то престали.

Због свега овога, у неким земљама се већ зачиње пракса да се формално одлази у пензију онда кад за то дође време, али да се многи пензионери поново запошљавају, истина на другим пословима и са платама нижим него пре – али се запошљавају.

У Јапану, где су пензије иначе скромне и где због тога много људи и иначе раде у својим касним шездесетим, па чак и после 70 година, велике компаније су одавно увеле праксу да своје људе поново запошљавају пошто оду у пензију, по поменутом принципу да раде друге послове уз мање надокнаде. Од великих јапанских корпорација, ова пракса је најзаступљенија у познатој мултинационалној корпорацији „Хитачи“.

У Америци и Британији велики трговински ланци попут „Вол марта“ и „Биендкјуа“, као и ланци брзе хране („Мекдоналдс“) почели су да, поред младих људи, запошљавају и пензионере, између осталог и зато што муштерије сматрају да их они боље услужују од нестрпљиве младежи. У Немачкој, несташица младих инжењера принудила је многе компаније да запошљавају оне старије, чијих су се услуга били већ одрекли. Пошто се свугде очекује да ће се тренд смањивања укупне радне снаге појачати, ангажовање оних који су се квалификовали да престану да раде, биће све учесталије.

Орни пензионери

Против оваквог тренда немају ништа против ни пензионери који се све више одричу свог права да не раде ништа. Недавно истраживања која је „Фајненшел тајмс“ спровео у Америци, Британији и Италији, показала су да је већина спремна да ради додатни број година да би заузврат имала веће пензије, што се објашњава чињеницом да људима и ментално и физички прија да што дуже остану активни – и да се сматрају потребним. Многи међу анкетиранима, међутим, изјавили су да би ипак желели нешто краћи радни дан, не противећи се при том нижим примањима.

Сем тога, изнудица је у многим земљама већ донела продужетак границе за пензионисање на 67 или 68 година. Најдаље је отишла Данска која је већ почела да године пензионисања индексира са статистичким порастом животног века, а како ствари стоје, у томе ће многи морати да је следе.

Милан Бекин

Хрватска: јулска повишица 1,35 одсто

Пензије у Хрватској од 1. јула биће веће за 1,35 одсто, одлучило је Управно веће Миловинског завода у петак, 28. августа. Пензионери ће другу овогодишњу повишицу (прва је уследила 1. јануара), уз разлику и за јули, добити у септембру, уз августовски чек.

До износа најновије (и, за дуже, последње) повишице у Хрватској дошло се применом „швајцарске формуле“, усклађивањем с половином збира раста потрошачких цена (1,7) и бруто плата (1 одсто) у првом полугођу

ове године у односу на последње полугодиште 2008.

Истовремено, корисници најниже пензије у Хрватској од 1. јула моћи ће да рачунају на 56,59 куна (око 7,8 евра) за сваку годину пензијског стажа, док ће се накнаде за телесно оштећење рачунати од основице вредне 1.162,24 куна (око 159 евра).

Износе на августовским чековима и пензионери у Хрватској примаће наредних годину и по дана јер је и наш сусед, као што смо писали, донео одлуку да се пензије неће мењати током целе 2010. године.

ФБиХ: умањење за посебне

Пензионерима у Федерацији БиХ, који су остварили припадљности по повољнијим условима, јулски и наредни чекови биће тањи за 10 процената.

Наиме, ребалансом буџета и Законом о начину остваривања уштеда у ФБиХ, за толико је предвиђено умањење ових пензија.

Иначе, све већи број „привилегованих“ пензионера, уз праксу власти да за њих не пребацује новац Пензијском фонду (због чега је била најављена и тужба суду), један је од главних узрока због којих је редовна исплата и „обичних“ пензија била готово доведена у питање.

Ванземаљци нису тајна

Министарство одбране Велике Британије почело је повремено да објављује документа о неидентификованим летећим објектима која су чувана као велика тајна. Државни архив ове земље обелоданио је целовити досије о „инциденту у Ренделшамској шу-

ми“ из децембра 1980. године, догадјај који важи за један од најпоузданијих доказа о постојању неидентификованих летилица. Досије о поменутом догадјају објављен је на интернету, заједно с досијеима о још 800 наводних сусрета с ванземаљцима.

У ЈАЛОВИК ИЗВОРУ 14. „ПАНАЂУР НА ВЕЛИКУ ГОСПОЈИНУ“

Коло од хиљаду играча

На обронцима Старе планине, у селу Јаловик Извору, удаљеном од Књажевца 40 а од Калне 11 километара, 28. августа одржан је 14. фестивал изворне народне музике и песме „Панађур на Велику Госпојину“ на коме су се надметали певачи, хармоникаши, фулаши, гајдаши и трубачи.

Дан раније, одржан је обред код крста у месту Равниште, било је и чобанских игара, вечерњих седенћа (прела), а, по старинском обичају, момци су се девојкама удварали док су пеку кукуруз и кромпир на ватри.

На Госпојину, у јутарњим часовима дочекани су аутобуси из Зајечара, Књажевца и Пирота и, уз пратњу трубача, отишло се на Врело, где су девојке у народним ношњама у тестије захватале воду и давале жедним момцима да се напију, затим се развило коло крај извора, па кренуло на обред у цркви.

У селу које, због одласка омладине у градове, оживи само једном у години на Велику Госпојину, и ове године окупило се око 3.000 мештана и њихових потомака расејаних по Србији и белом свету да оживе успомене на народни крај и обичаје, али и поразговарају о перспективама развоја Књажевца, села, градњи на Старој планини и сеоском туризму.

За овогодишњи фестивал, који организује Туристичка организација Књажевац, пријавило се више од 60 такмичара аматера и неколико професионалаца, учествовали су и победници досада-

шњих „Панађура“, свирао оркестар „Тимочани“, који је ове године у Гучи ушао у финале међу 16 најбољих, и народни оркестар „Луковчани“ под руководством Миће Петровића Луковчана, ученици музичке школе из Књажевца, солиста Радио Београда Мића Стојановић (аутор песме „Зарасле су стазе моје“), певач Бора Дрљача, свирао учесник првог сабора (1996) хармоникаш Дарко Ристић Изворац, бирали су се најбољи веселјак, најбољи играч и играчица и најлепша девојка, развило се и коло од 1.000 играча...

Драгић Ђорђевић

УДРУЖЕЊЕ ИНВАЛИДА ИЗ БЕОГРАДА
ОРГАНИЗОВАЛО СПУСТ НИЗ ДРИНУ

Регата за хендикепиране

Под мотом „Све је могуће“, 25 чланова Спортско-рекреативног удружења особа са инвалидитетом из Београда недавно се отиснуло низ дринске брзаке.

Било је то њихово прво учествовање на регати од Перућца до Бајине Баште.

Уз помоћ спасилачких екипа Спортско-туристичког центра Бајина Башта необични регаташи су, након трочасовне вожње и пређењих 12 километара, безбедно стигли до циља.

– Ово је за нас ново, предивно искуство. Захвални смо нашим љубазним домаћинима из Бајине Баште који су нам омогућили да упознамо чари најлепше европске реке Дрине чија је вода зелена и бистра као суза – каже Милада Лазић, председница београдског удружења.

Наша саговорница каже да је Удружење, за две године колико постоји, окупило 107 чланова, с основним циљем да укључи особе са инвалидитетом у све животне токове.

ОДРЖАНА ЧЕТВРТА СВРЉИШКА БЕЛМУЖИЈАДА

Најлепша пастирица Ирена Михајловић

Дводневна „Белмужијада“, одржана у Сврљигу средином августа, посвећена прастаром пастирском јелу које се справља од младог, једнодневног овчијег или крављег

Прва по лепоти

сира и кукурузног, белог брашна – белмужу, по четврти пут је изазвала велику пажњу житеља источне Србије, нишког и зајечарског краја, али и Београђана и гостију из других делова Србије.

На „Пастиришту“ крај Сврљшког Тимока, близу 10.000 гостију у два дана светковине пробало је на стотине килограма првокласног масног белмужа који су сврљишки угоститељи већ уврстили у редовни мени, а једна млекара пакује и продаје, за сада на нашем, а ускоро и на европском тржишту. Вредне домаћице из сврљишких села, иако у годинама, гостима су понудиле старинска, пре свега пастирска јела из овог краја: разне гибанице, пројанице, пуњене паприке, погаче и хлебове од кукурузног брашна и друге ђаконије, које су се служиле о Бадњој вечери, Божићу, али и косцима и жетеоцима, овчарима... и своје рукотворине, народне ношње, некадашња радна одела, ћилимове...

Пастири су се надметали у пастирским играма, а младе пастирице у лепоти.

Најбољи белмуж припремили су мештани Ђуринца, Гушевца и Манојлице, а титулу најлепше пастирице понела је Ирена Михајловић.

Драги Петковић

– А разонода и рекреација спадају у основне животне потребе. Пре ове регате, у Мајданпеку смо се с инвалидским колицима спуштали у Рајкову пећину, на Дивчибарима смо спавали под шаторима и припремали храну у природи. Јахали смо коње, возили се кочијама, а особи са квадриплегијом, први пут у Србији, омогућено је да скаче падобраном. Наши такмичари, иако дебитанти, на међународном такмичењу за особе са инвалидитетом освојили су четири медаље, по две златне и бронзане. Доживљај, сваки за себе, од неописиве је вредности – истиче Милада Лазивић.

Миладин Малишић

Штанд Ђуринца

Екипа Црнољевце

Екипа Преконоге

ИАКО У ГОДИНАМА, ПЕТАР БАШТИЋ ПУН ЈЕ ЕЛАНА

Возачка у 90. години

Навикнут на честа и дуга путовања увек возио добра и сигурна кола

Наредне године, 1. марта, Петар Баштић прославиће 90. рођендан. Витак и виспрен, као и пре четврт века када је био члан Извршног одбора тадашњег СИЗ ПИОР Војводине, и данас се залаже за права радника и пензионера. Пише новинске чланке, књиге, оставља богато животно и радно искуство млађим генерацијама. Недавно је ишао да продужи возачку дозволу, а комисија од пет лекара рекла му је да дође за три године да му је поново продуже! Мислио је да узме нови „пунто“, али му је било жао да му стари и очувани, за хиљаду евра, самељу машине...

Навикнут на честа и дуга путовања, увек је возио добра и сигурна кола. Као адвокат специјализовао се за накнаде штета у саобраћајним удесима, највише по „зеленом картону“. То је значило сталне контакте са осигуравајућим кућама у Лондону, Минхену, Паризу, Бечу, Грацу, Истамбулу, Москви, Софији... Ни сам, каже, не зна где није био: прво лични контакти, па поверење, а онда су послови завршавани и телефоном...

Петар и супруга имају, за разлику од већине пензионерских породица, добре приходе. Обоје су учесници НОР-а. Венчали су се за време рата, пошто су се напречац заљубили, тако да су пре ослобођења већ имали два дечака. Кћерка је рођена касније. Златну свадбу су већ прославили с бројном породицом, а спремају се и за дијамантску.

У радној књижици Петра Баштића су подаци о запослењима у војсци и полицији, о службовању широм оне Југославије, све док се није скрасио у адвокатури. Шездесетих година прошлог века био је једини дипломирани правник у Покрајинском СУП-у, држао предавања студентима Правног факултета и спремао се да докторира... Присећа се времена када је био члан Управног одбора Пензијског фонда, када је однос осигураника и пензионера био много повољнији, фабрике радиле и млади се запошљавали, а он се залагао за смањење стопе доприноса...

– Размишљао сам тада зашто од новца, прикупљен од радника, пра-

вимо залихе да би га, кад затреба, дали неком другом. И то без профита. Сада, како видим, Фонд покушава да врати своју имовину, ону у коју је улагао. Али ко ће, на пример, да врати средства улагана у Институт у Каменици? Градили смо га у интересу грађана, и нико се није бунуо што је у два наврата тамо усмерено по 30 милијарди динара. Чуо сам, када више нисам био делегат, да су знатна средства отишла и на СПЕНС, за мост, позориште... Зато је Пензијски фонд остао убогаљен. Драго ми је да смо тада усвојили програм грађанских модерних геронтолошких центара у Војводини, па је бар нешто остало пензионерима.

О бројним друштвеним признањима и ордењу које је добио у ових девет деценија а ретко их качио на груди, нећемо овог пута. Пожељемо Петру Баштићу и његовој супрузи добро здравље, а на дијамантску свадбу свакако ћемо отићи. Биће то још једна лепа прича за ову страну.

Ика Митровић

ПОСЛЕДЊИ ОПАНЧАР У ДОЛИНИ ПЕКА РАСПРОДАЈЕ МАШИНЕ

Ни шегрта, ни купаца

Последњи опанчар у долини Пека, Жикица Милошевић (67) из Раброва,

одлучио је да распрода обућарске машине јер од опанчарског заната вајде више нема. У школама у Србији овај занат више се не учи, а од шегрта нема ни трага ни гласа.

– У време бивше СФРЈ продавали смо балетанке, српске опанке, сандале и другу обућу у градовима на Јадранском мору, долазили су купци с хрватског приморја пре двадесетак година и у Раброво и куповали опанке не питајући за цену. Посао је цветао, а одавно више није тако. Проредили су се и купци и опанчари – вајка се Милошевић.

У седамдесет села у Браничеву нема више ниједног

опанчара. Жикица каже да је са сетом дао оглас за распродају машина за шивење и израду опанчарских производа:

– Моја радња, а и цела кућа биле су некад пуне српских опанка „на кљун“ који се по кљуну и разликују. Правио сам их углавном од јарећих и волујских кожа.

Опанчари обично муку муче да направе мушки,

женски или дечји кљун на опанку. Жикица је то увек радио лако, а свему га је научио отац. Направио је на стотине опанка, сувенира. Куповали су их најрадије гастарбајтери из пожаревачког и смедеревског краја за поклоне својим газдама широм Европе. Тако су се Жикичини опанци нашли и у Америци, Аустралији, Новом Зеланду, Јужној Африци...

Љ. Настасијевић

Круна љубави и среће

Лепосава и Славољуб Ракић радост поделили са 120 гостију, од којих су многи стигли из Аустрије и Аустралије

Лепосава и Славољуб Ракић, из Глибовца код Смедеревске Паланке, крунисали су четири и по деценије заједничког живота – венчањем у сеоској цркви. Ново венчање, након много година грађанског брака, уприличено је на Лепосавину иницијативу, а Славољуб је са задовољством испунио жељу изабранице свога срца.

Обоје су радили у Бечу, и обоје су пензионери. У аустријску престоницу су отишли 1972, не слутећи да ће тамо провести цео радни век. Славољуб је радио као возач, па на железници, да би каријеру завршио као таксиста, док је Лепосава била кухињска радница, затим се запослила у добродостојећој фирми, па у једном бечком бироу. Пре три године су се вратили у

Венчање, па – златна свадба

Глибовца, управо тамо где су 1964. свили своје гнездо среће, када је Лепосава, још малолетна, побегла за Славољуба.

Лепосава и Славољуб су црквеним венчањем и руч-

ком у мотелу „Миленијум“ у Смедеревској Паланци обележили и одлазак у пензију. На весеље су позвали рођаке, пријатеље, кумове и старог свата – 120 званица. Стигли су им и многоброј-

ни пријатељи из Аустрије и Аустралије, кћерка, зет и унуци. Славље није могло без добре музике – госте су увесељавали „Стари другари“ из Горњег Милановца и Зорица Марковић, која је признала да никад није певала старијим младенцима. Секла се и младеначка торта, било је и много поклона, али Ракићима је, како кажу, било важно само да су сви позвани дошли на њихово црквено венчање и да су били расположени и весели.

Одмах после црквеног венчања, Лепосава и Славољуб Ракић су почели да планирају златну свадбу. За пет година окретаће се и во на ражњу, каже Славољуб, а све остало дотле остаје његова и Лепосавина тајна.

Драгољуб Јанољић

У ОКВИРУ ЈАВНИХ РАДОВА У МАЈДАНПЕКУ

Поново помоћ старима

Првих дана августа на подручју општине Мајданпек почело је спровођење још једног пројекта у оквиру овогодишњих јавних радова – „Превенција и помоћ старим, социјално угроженим лицима као и лицима са инвалидитетом“ чији је реализатор Општинска организација Савеза инвалида рада Мајданпек.

Према речима Радунке Муица, координатора, пројекат ће трајати четири месеца у Мајданпеку, Доњем Милановцу, Рудној Глави, Црнајки, Тополници и Орешковици. Биће запослено 40 особа – медицинских сестара, геронто-домаћица, возача и мајстора.

– Медицинске сестре ће пружати неопходну медицинску помоћ, мерити крвни притисак, контролисати ниво шећера у крви, набављати лекове у оближњим апотекама, помагати при одласку код лекара као и у одржавању

личне хигијене корисника. Геронто-домаћице ће водити рачуна о хигијени стана, а мајстори обављати ситне оправке у домаћинству корисника – истиче Муица.

Милорад Атанасковић, председник Општинске организације инвалида рада,

са задовољством истиче да се многи корисници радују наставку пројекта који је на овим просторима реализо-

Геронто домаћица Мира Траиловић у једној посети: старима је најбитнија пажња и осећај да имају неког

ван и прошле године и оцењен као један од најуспешнијих у Србији.

М. Вулетић

НАШИ СУГРАЂАНИ: ПЕНЗИОНИСАНИ ПРАВНИК СЛОБОДАН КОВИЋ ИЗ ТРСТЕНИКА

Веровао у себе и добре људе

Од дечачке заљубљености у чувену „бубамару“ до заступника „Прве петолетке“

Некадашњи правник трстеничке „Прве петолетке“, а сада пензионер, Слободан Ковић познат је скоро свима у Трстенику, пре свега као праведан и поштен човек, ненаметљив, који поштује себе и друге, а посебно своју породицу. Рођен је 1946. године у селу Стари Трстеник у изразито сиромашној породици. Основну школу похађао је у суседној Стопањи, а до одласка у ЈНА радио различите послове да би обезбедио средства за живот. Од детињства је заволео фудбалску лопту, чувену „бубамару“, и играо за сеоски „Полет“ где је, после тренерског курса, био и тренер и постигао запажене резултате.

– Сећам се тих времена и мог трновитог пута до циља, било је свега и свачега, али сам веровао у себе и своје способности, слушао и прихватао само добронамерне и корисне савете рођака и пријатеља. По одслужењу војног рока радио сам као помоћни службеник у локалном листу „Трибина“ и био дописник више дневних и недељних новина. На предлог и уз помоћ Велисава Минашевића уписао

сам и завршио средњу управну школу у Загребу, одељење у Нишу, а затим, кад сам се запослио у сервису Ауто куће „Шумадија“, ванредно уписао Правни факултет у Нишу и по подне учио и спремао испите – прича нам Слободан Ковић.

По завршетку студија запослио се у „Првој петолетки“ као секретар органа управљања. Захваљујући знању, искуству и одличном познавању закона, допринео је да „Петолетка“ добије велики број спорова и тако

уштеди значајна средства. Ценили су га сви, колеге у канцеларијама и директори, свакоме је помагао на различите начине.

– Нико ме нисам остао било шта дужан, радио сам поштено и одговорно, имао сам и данас имам пуну подршку породице и добрих и племенитих људи, мојих драгих пријатеља. Преживео сам инфаркт захваљујући Господу богу, мом сину и др Радовану Поповићу, касније и особљу болнице у Крушевцу и тамошњим лекарима, свима неизмерно захваљујем. Придржавам се прописане терапије и, ето, рационално користим слободно време. Проучавам алтернативну медицину и биље, пратим правну науку и промене законских прописа. Свакодневно шетам обалом Западне Мораве, одем до пијаце и продавнице, погледам неки спортски догађај, одем до неке књижевне манифестације... Дружим се са људима позитивне енергије, али уважавам и поштујем и оне друге и, тако, пролази време – каже, на крају, Слободан Ковић.

Драган Ивановић

ИАКО ЈЕ И У КУЧЕВУ СВЕ МАЊЕ ВЕНЧАЊА

Чезе спремне за младенце

Зоран Митић (40) из Раброва код Кучева, један од последњих фијакериста у Браничеву, није још „окачио дизгине о клин“, нити то намерава – иако посла нема као некад. Специјализовао се за вожњу младенаца, а више

од две стотине парове возило се на венчање у његовом фијакеру који му је у аманет оставио деда Селимир.

– Чим ме домаћин позове, одмах прежем коње. За такву згуду држим под шупом спреман фијакер и свечане амове, а у ормару шумадијску народну ношњу. Кад стигнем код младожење, девојке ките цвећем сватовска кола, мени на одећу пришивају, по старом сватовском обичају, кошуљу на леђа. Коњи се за уларе заките белом чаршавима и пешкирима – прича Зоран, присећајући се многих младенаца које је возио, па и недавне вожње на црквено венчање Јелене и Мише Милосављевића из Цириха, који су правили свадбу у родној Великој Бресници.

Зоран је стекао скоро двадесет година фијакерског стажа и увек је држао добре коње.

– Свадбе у долини Пека нису некада могле да се замисле без фијакера и чеза. Данас је то све ређе. И мој деда је возио младенце од села до села или манастира Брадача, Туман и Заова. Надам се да ће и мој син Марко (14) наставити породичну фијакерску традицију.

Љ. Настасијевић

Зоран Митић на послу

КРАГУЈЕВАЦ

Дружења и игранке

Градско удружење пензионера Крагујевца, са више од 31.000 чланова у 42 месна удружења, труди се да обезбеди угаљ, као и основне намирнице, месо и сухомеснате производе, на отплату у више месечних рата.

Пензионерима се даје и новчана позајмица коју враћају у дванаест рата без камате.

Део наступа КУД „Лепеница“

– Наше Градско удружење пензионера старо је као просечна старост у Србији. Постојимо већ седамдесет година, после Крушевца друго смо удружење у Србији, основано 1939. Али, и поред тога, јако смо активни. Сваке суботе имамо игранке и дружења, редовно организујемо излете и екскурзије, а одлазимо на забаве и у друга места. У Удружењу од 2002. постоји и културно-уметничко друштво „Лепеница“ с фолклорном, музичком, драмском, ликовном и секцијом домаће радиности. Имамо 100 чланова од којих су 50 учесници у програму. До сада смо имали више од 90 представа у 15 градова Србије – каже Радо-слав – Лале Стевановић, потпредседник ГУ и председник КУД „Лепеница“.

Иначе, КУД „Лепеница“, поред наступа за Дан града Крагујевца и на другим манифестацијама, до сада је неколико пута учествовао и на хуманитарним концертима.

Сл. Костантиновић

БЛАЦЕ

И млади за „Дан сећања“

Пензионери и омладина Блаца убудуће ће заједнички организовати акције, назване „Даном сећања“, поводом важних историјских датума.

– Договорили смо се са младима да у одређеним данима и периодима обилазимо обележја. Поред тога што би се присетили историјских догађаја, то ће бити прилика и да уредимо споменике и обележја која су у лошем стању. Наше је задовољство што су млади прихватили акцију и што тако важни догађаји неће пасти у заборав – каже председник пензионера општине Блаце Десимир Ђорђевић.

У акцију ће бити укључен и бљачки СУБНОР.

Ж. Д.

Достана Панић са децом и поклонима

РУМА

Помоћ мајци

Достани Панић, која с четворо деце живи у неусловном стану у Руми, чланице Актива жена ПУПС у том сремском месту уручиле су помоћ. Пензионерке Стана Марковић, Бранка Новаковић и Нада Кефер поклониле су Достани Панић орман за гардеробу, одећу за децу, играчке, слаткише и хигијенски материјал. Достана Панић се 2003. доселила из Добоја у Руму и с децом преживљава од социјалне помоћи. Каже да би волела да се запосли да њена породица не би и убудуће зависила од туђе помоћи.

Г. В.

РУСКО СЕЛО

Спомен-соба за дику

Месна организација пензионера у Руском Селу, у ки-киндској општини, одужила се Месној заједници, која јој је доделила зграду на коришћење, тако што је једну од просторија уредила у спомен-собу. У тој овећој одаји изложене су фотографије и биографије знаменитих мештана Руског Села, а и личности са стране које су заслужне за развој овог места. Ту је и библиотека књига чији су аутори житељи овог севернобанатског села, а и ликовни радови. У спомен-соби одржавају се многе културно-уметничке манифестације и сеоске свечаности.

Спомен соба

Не заостаје по уредности ни велика сала за дневни боравак где су старијима на располагању телевизор, музичка линија и реквизити за друштвене игре.

Организација пензионера Руског Села окупља око 300 чланова.

С. З.

У бање 16 пензионера

Од 1.320 пензионера, колико их има у Баточини, у пензионерску организацију ове варошице учлањено је 500. Према речима Слободана Цветковића, председника Удружења пензионера Баточине, о трошку Републичког фонда ПИО ове године у бањама Србије опорављаће се 16 пензионера с овог подручја: 14 из редова запослених и двојица из самосталних делатности.

Како сазнајемо од саговорника, и ове године ће многобројни пензионери добити угаљ „костолац“ по повољним ценама и условима плаћања (у три рате и с превозом до куће односно стана).

Ј. Н.

ГОЛИЈА

У планинарском кампу

Годишњи камп планинара Србије окупио је на Голији око 400 планинара из 37 друштава, међу којима су се и овога пута нашли ведри и чили пензионери, расположени за дружење и шетњу. На локалитету Голијска река, камп и школа за водиче излета и похода одржани су под покровитељством Планинарског савеза Србије, а домаћин је био ПСК „Стари Влах“ из Ивањице.

Најстарији у кампу био је седамдесетосмогодишњи пензионер из Руме Пантелија Степанић који је препешачио све стазе.

Расположени за дружење и шетњу

– Живим сам, па сам смисао нашао у планинарењу, а Голију бих свима препоручио – каже чика Пантелија, који је пензију зарадио на железници.

– Изузетни догађаји били су успони на највиши врх Голије Јанков камен висине 1.833 метра и на Бојево брдо од 1.797 метара, с којих се пружао предиван поглед на околне планине и Пештерску висораван – каже за „Глас осигураника“ пензионер Марко Карић. – Планинаре су, ипак, највише заинтересовали излети у манастире Сопоћани, Ђурђеви Ступови, Градац и Студеница, као и у цркву у Новом Пазару.

Уз разна такмичења, на истовремено одржаном „Голија фесту“ сваке вечери било је и забава за планинаре, па су се с Голије сви разишли задовољни доживљеним и приликом да сретну старе и стекну нове пријатеље.

Г. Вукашиновић

Добитници са председником општине

ПРОКУПЉЕ

Велики грађани

Да Прокупчани који су задужили место рођења нису заборављени потврдила је и општинска власт: први пут ове године установила је признање – Почасно писмо Велики грађани Прокупља, за мештане који су ушли у осму деценију живота, а допринели су афирмацији овог топличког места.

Прва признања добило је 17 појединаца: доктори Милан Рајковић, који је у болници обавио 15.000 операција, и Добривоје Баловић, свима знан, посебно у селима; културни посленици Богољуб Тасић, Првослав Николић, писац и човек с три бубрега (о чему смо писали) и Петар Синђелић, занатлије Мирослав Савић и Божидар Станковић, адвокат Милан Ракић, домаћица Ружа Декић, угостиоци Милоје Арсић и Милан Милићевић, професори и спортски радници Миладфин Жугић, Божидар Вељковић, Петар Кајгановић, Захарије Радисављевић, Радоје Ђорђевић и Зоран Башић.

Почасно писмо Велики грађанин Прокупља додељиваће се сваке године за дан градске славе 21. јула.

Ж. Димкић

РУЊАНИ

У кући пророка

Руњанска организација пензионера, с подручја општине Лозница, организовала је недавно за своје чланове, и друге љубитеље дружења, посету неким местима културне баштине западне Србије.

Поред ХЕ „Мали Зворник“ на Дрини, пензионери су се нашли и у Спомен дому браће Тарабића, чувених пророка из Кремана чији је заштитни знак камен мудрости, што је за њих била посебна атракција. Пут их је даље водио до Мокре Горе, кроз чију долину вози „Шарганска осмица“, затим до Кустуричиног Дрвенграда. Чист ваздух на Међавнику и извори питких и лековитих вода у долини Мокре Горе дали су додатну снагу пензионерима-излетницима да се, после дугог пута, врате својим домовима пуни лепих утисака, с жељом и вером да ће бити још оваквих дирљивих дружења.

МОП Руњани

МОП Руњани

КУЧЕВО

Тешка старост у Хомољу

Активисти Општинске организације Црвеног крста Кучева у сарадњи са Центром за социјални рад спровели су акцију „Брига о старима“ у оквиру које су подељени пакети хране најугроженијим старим лицима која живе на селу.

Подела пакета, које је обезбедио је Црвени крст Србије из доплатних маркица у Недељи солидарности, била је прилика да се обиђу старачка домаћинства Хомоља и поразговара о њиховим потребама и проблемима.

– До неких кућа смо једва стигли пробијајући се кроз забити и непроходне терене. Уверили смо се да већина наших домаћина живи веома тешко, далеко од цивилизације, усамљено и напуштено од родбине, у трошним блатарама у којима нема ни воде ни струје. Они који још могу да се крећу зарађују обрађујући баште, чувајући стоку, од брања и продаје печурака и купине... Кад се разболе тешко могу до лекара. И поред свега тога, они су везани за кућни праг, одбијају сваку помисао да их сместимо у неку установу за стара лица – каже Гроздана Марковић из ЦК Кучева.

О свим запажањима с терена биће обавештени надлежни органи и установе да би се старима у селима Хомоља обезбедио хуманији живот.

С. Е.

КРАЉЕВО

Дистрофичари риболовци

И овог августа, у организацији Удружења дистрофичара Краљево и под покровитељством Министарства за рад и социјалну политику, одржано је традиционално републичко такмичење риболоваца–дистрофичара „Жича 2009“. Оно је окупило људе оболеле од мишићне дистрофије, љубитеље овог спорта, из свих крајева Србије: Смедерева, Параћина, Крагујевца, Ужица, Чачка, Новог Пазара и домаћина Краљева.

Седам трочланих мешовитих екипа, које су се такмичиле на прелепој риболовачкој стази жичког рибњака, направило је изузетан улов. Победу у екипној конкуренцији однела је екипа из Крагујевца, други су били риболовци–дистрофичари из Новог Пазара, а треће место припало је екипи Краљевчана. Појединачно, у конкуренцији жена, победила је Крагујевчанка Снежана Николић, док је у конкуренцији мушкараца најуспешнији био Владица Миленковић из Параћина.

М. Дробњак

Са гостовања Књажевчана

ГРЉАН

Сусрет три места

На иницијативу зајечарских пензионера Наде Лачковић и Душана Панића и њихове колегинице из Књажевца Борке Вулић (сво троје рођено у Грљану), недавно су се сусрели пензионери сва три места.

Те суботње вечери, у новоадаптираном Дому културе у Грљану више од 300 посетилаца дружило се кроз песму, свирку и игру, и уз сценско музички приказ „кафански живот Књажевца између два светска рата“. На крају програма, Борка Вулић, председник Секције жена пензионера Књажевца, евоцирала је успомене на ђачке дане у Грљану и захвалила на гостопримству својим мештанима, форуму жена које предводи Наташа Миленковић, као и аматерима новоформираног КУД „Никола Пашић“ из Зајечара, који су били гости у програму књажевачких пензионера.

М. Славковић

ВАЉЕВО

Шест деценија матуре

Генерација ученика средње Електротехничке школе из Ваљева, рођена 1949. године, прославила је 60 година од матуре. Иницијатор окупљања Радован Урошевић, пензионер из Смедеревске Паланке, каже да се састају сваке пете године, да је од 53 матуранта сада остало 26, а на обележавање шест деценија од завршетка школовања дошло је 11.

Матуранти са професором Драгољубом Симићем

– Пошто наше школе више нема, у Ваљевоу се састаје у неком од ресторана. Већина нас је завршила две године у ваљевској школи, а дипломирала у Панчеву, али ми се, по навици, редовно окупљамо у Ваљевоу. Попричамо, фотографишемо се... Следећи сусрет смо заказали за 2014. Иначе, једини сам ја досад био на свим прославама – каже Урошевић.

Д. Јанојлић

Заборављена заклетва

Редован сам Ваш читалац, јер сам у пензији већ 44 године, и не пропуштам ни један омиљени лист „Глас осигураника“ с обзиром на то да се и сам бавим „писањем“ око 60 година.

Када сам прочитао чланак госпође Милене Тасић, из Београда, у броју од 15. августа ове године, запрепастио сам се колике је имала муке у Хитној помоћи, да је била толико малтретирана од стране лекара када ништа нису хтели да предузму да јој помогну око лечења свекра.

У Ћуприји наши читаоци осудили су поступак лекара из Хитне помоћи, па се и ја сам питам где је ХИПОКРАТОВА ЗАКЛЕТВА тих лекара када су завршили Медицински факултет и ступили на своју дужност. Да ли се они сами питају, када остаре и дођу до тог положаја, ко ће њима помоћи да им продужи век и старачки живот?

Верујем тврдо да је то драстичан случај у Београду. И ја имам 86 година и још нисам наишао на такав случај, па ти лекари, ако то јесу, нека се замисле од кога они добијају плату за своју егзистенцију и нека помисле на своју децу ако их имају. Нека се мало „освесте“, да ли знају да се за такве ствари кривично одговара јер се пацијент на тај начин убија, али несвесно.

Да не одуговлачим, могу да Вам кажем, на крају, да су наши лекари у Ћуприји изузетно пажљиви, прихватају болеснике из свих крајева Србије, не питају ко је стар, а ко је млад. Лече људе са пуно воље и држе се Хипократове заклетве.

Редакцију поздрављам са изузетним поштовањем, настојте да и даље уређујете наш омиљени „Осигураник“, то је лист о нашем „трећем добу“.

Богољуб М. Обрадовић,
Ћуприја

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,
Ово је простор намењен
Вашим писмима. Пишите
нам шта Вам се у нашем и
Вашем листу допада, а шта
би могло да буде боље, шта
бисте волели да прочитате
или да саопштите другим
читаоцима.

Адреса је Булевар уметности број 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на proffice@pio.rs

Београдски и други пензионери

„Глас осигураника“ је у последње време постао радо читан од пензионера, у првом реду због добрих и разноврсних садржаја и тема који помажу различитом коментарирању наших прилика и догађаја који се односе на материјално стање нас пензионера. Нарочито се различито тумачи одлука власти града Београда да се пензионери са малим пензијама додели новчана помоћ (тримесечно по 4.000 динара у току једне године).

Сви се слажемо да је то добар потез оних за које смо гласали, али не и праведан. Зашто се помажу само пензионери са територије Београда, да ли могу и сиромашне општине у провинцији да воде бригу о угроженим пензионерима са своје територије? Треба имати на уму и да међу сиромашним пензионерима има великих разлика, од оних који су здрави па до оних којима је потребна кућна нега коју им ова држава редовно пружа. Политика државе, а и пензионера треба да буде у правцу ангажовања пензионера да и даље раде онолико колико могу и колико им тај рад причињава задовољство. Има много случајева да су пензионери постали пчелари, сезонски радници, с циљем да остваре увећан кућни буџет који би могао да помаже и друге, а не да добијају помоћ. Постаћемо богати само радом свих, а не чекајући поштар на вратима стана или куће.

Живко Росић
Доња Бадања, Лозница

Свако својим превозом (Фото: С. Завишић)

**Општинске
организације Савеза
пензионера Србије**
Мачвански округ

Шабац,

Краљице Марије 13
☎ 015/ 353-608

Богатић,

Мике Митровића 4
☎ 015/ 787-281

Владимирици,

Светога Саве 53а
☎ 015/ 513-794

Коцељева,

Немањина 101
☎ 015/ 556-303

Крупань,

Маршала Тита 59
☎ 015/ 681-387

Лозница,

Краља Петра I 38
☎ 015/ 874-544

Љубовија,

Дринска 66
☎ 015/ 661-303

Мали Зворник,

Рибарска 23
☎ 015/ 471-285

Колубарски округ

Ваљево,

Проте Матеје 66
☎ 014/ 221-656

Лајковац,

Алексе Ненадовића 2
☎ 014/ 71-110

Љиг,

Светога Деспота Стевана 1
☎ 014/ 85-220

Мионица,

Мике Ракића 3-6
☎ 014/ 62-466

Осечина,

Браће Недића 20
☎ 014/ 57-149

Уб,

Трг ослобођења 66
☎ 014/ 414-809

Подунавски округ

Смедерево,

Гундулићева 3
☎ 026/ 226-509

Велика Плана,

Бул. Деспота Стефана 48
☎ 026/ 521-015

Смедеревска Паланка,

Вука Караџића 28
☎ 026/317-174

Накнада запосленом инвалиду

? Слободанка Лазаревић – Аранђеловац: Инвалид сам рада II категорије од 1990. године и корисник права на накнаду као запослено лице. У 2003. години предузеће је приватизовано и доприноси нису редовно плаћани, па ми предузеће исплаћује нижу накнаду него што би требало јер Фонд, због неплаћања доприноса за ПИО, није доносио решење о висини накнаде. Сада је предузеће измирило све обавезе, а ја сам добила решење о накнади из кога се види да је моја исплаћена накнада знатно нижа од оне која ми је припадала. Да ли разлику накнаде, ако предузеће не покаже добру вољу, може да ми исплати директно Фонд ПИО на основу добијеног решења? Имам мање од три године до пензионисања, а ово ће утицати на висину моје будуће пензије. Болести од којих болујем већ 28 година у међувремену су се погоршале, да

ли могу у инвалидску пензију пошто већ имам II категорију инвалидности?

Одговор: Као инвалиду рада II категорије свакако Вам је познато да је у Закону о ПИО ова категорија укинута још 1997. године, а да су остали само затечени корисници права по овом основу. Разлика која Вам припада не може да се исплати директно из Фонда ПИО јер Фонд само рефундира износ исплаћене накнаде, што значи да Ваше предузеће мора да исплати накнаду и о томе пружи одговарајуће доказе да би му та средства била рефундирана. Уколико Ваш ординирајући лекар предложи органу вештачења да донесе одлуку да код Вас постоји потпуни губитак радне способности, можете поднети захтев за признавање права на инвалидску пензију. Коначну одлуку о томе доноси надлежни орган вештачења.

Сразмерно из Хрватске

? Аница Вулетин – Зрењанин: Остварила сам право на сразмерни део старосне пензије у Србији. За стаж у Хрватској од шест година, седам месеци и четрнаест дана решењем Хрватског МИО одбијен ми је захтев за признавање права на сразмерни део старосне пензије, а на жалбу скоро годину дана нема одговора. Да ли по хрватским законима и споразуму с Хрватском, с укупним стажом дужим од 35 година (а рођена сам 6. августа 1950), имам право на сразмер-

ни део пензије за стаж остварен у Хрватској.

Одговор: Од 1. јануара 2008. године у хрватском закону укинута је одредба по којој је жена с 35 година стажа осигурања пре 60. године живота (а мушкарци са стажом осигурања од 40 година пре 65 година живота) могла да оствари право на старосну пензију. Саветујемо Вам да, кад навршите 60 година, поднесете захтев за остваривање сразмерног дела старосне пензије у Хрватској.

Погребнина за пензионере

? Александар Марковић – Београд: Корисник сам старосне пензије. Моја супруга, која је преминула пре три месеца, није била запослена. Какве су моје могућности у погледу остваривања права на накнаду погребних трошкова?

Одговор: Према Закону о ПИО, право на накнаду погребних трошкова предвиђено је само после смр-

ти корисника пензије, а не и члана његове породице. То значи да Ви немате право на накнаду погребних трошкова после смрти супруге с обзиром на то да она није била пензионер.

Ова накнада, у висини једне и по просечне пензије у Србији, како је то прописано Законом о ПИО, исплаћује се сроднику преминулог пензионера или ономе ко сноси трошкове његове сахране.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

За паоре и уназад

? Анка Николић – Бор: Наследила сам пољопривредно земљиште које делимично и обрађујем. Да ли могу сада да уплатим допринос за ПИО одједном и за колико година да бих могла да одем у старосну пољопривредну пензију. Имам 65 година. Да ли могу да уплатим доприносе само за ПИО, без уплата за здравствено осигурање јер сам била осигурана преко супруга. Такође сам чула да је Фонд ПИО давао 10 година стажа осигурања на поклон старијим особама, а само разлику је требало да уплате. Интересује ме да ли то још важи.

Одговор: Стаж по основу пољопривредне делатности можете регулисати уназад за свих 15 година колико Вам је потребно за остваривање права на пензију, под усло-

вом да сте за све то време поседовали пољопривредно земљиште и бавили се пољопривредним пословима. Захтев за регулисање својства осигураника, с одговарајућом документацијом, поднесите Филијали ПИО надлежној према месту где се налази Ваше пољопривредно имање.

Такозвани солидарни стаж није могуће применити на Вас јер ћете Ви право остваривати сада, а солидарни стаж примењивао се само на оне који су до 2000. године отишли у старосну пензију по навршеним годинама живота.

С обзиром на то да сте били здравствено осигурани преко супруга за све време за које ћете уплатити доприносе за ПИО, нема основа да уплаћујете и здравствено осигурање.

Минимум година у Србији

? П. У. – Крушевац: Имам 17 година радног стажа оствареног у БиХ и 54 године старости. Да ли с навршених 60 година живота могу да остварим право на старосну пензију у Србији где ми је пребивалиште иако у њој нисам радио? Постоје ли икакви услови да то право остварим у Србији?

Одговор: Право на пензију се остварује у држави у којој је остварен и пензијски стаж, што значи да, у наведеним условима, не можете да остварите право на пензи-

ју у Србији ни када напуните 60 година живота.

Пошто имате тек 54 године живота, имате времена до остваривања права на пензију. Ако у Србији остварите минимум годину дана стажа осигурања, могли бисте, по садашњим прописима, да остварите право на сразмерни део пензије, односно најнижи износ старосне пензије, када навршите 60 година.

Ову пензију бисте могли да користите док не стекнете услове за остваривање пензије у БиХ по већ оствареном стажу осигурања.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	МАЈСТОР ЗА ИЗРАДУ МАСКИ	МАЛО ПРЕДСОБЉЕ	ПОЗА, ПОЛОЖАЈ	НАУКА О ПОСТАНКУ И ПРИРОДИ СТЕНА	ОПОНАШАТЕЉ	НОВА СТВАР, НОВИНА	ФРАНЦУСКА ФИЛМСКА ГЛУМИЦА
ВРСТА ДРЕВЕТА (УЉЕ)							
ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ							
ДЕО ГОЛА							
СИСТЕМ РАЗВОДА КРВИ У ТЕЛУ							
ИСТА СЛОВА			ХАЉИНА МУСЛ. СВЕШТЕНИКА				
			ДРВЕНЕ ЛОПАТЕ				
ОЗНАКА РЕОМИРА		ИМЕ ТРЕНЕРА МАТЕУСА					
		ОЗНАКА ЗА ЛЕСОТО					
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	МАСОВНИ ЗАТВОРИ						
	НАУКА О РЕГУЛ. СИСТЕМА						
ЛЕК ПРОТИВ ТЕМПЕРАТУРЕ							
СИМБОЛ УРАНА		АНТонио ЈАНИРО			ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА		
		УЗВИК: ЕТО, ГЛЕ			ДРВЕНА СЕДЛА		
ДЕО ЗГРАДЕ, БАЛКОН							ДОЊИ ДЕО, ДАНЦЕ
ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА				ПРВО СЛОВО		ОЗНАКА НЕМАЧКЕ	
				СПРАВА, УРЕЂАЈ		ТРАТОРАК (МН.)	
СИМБОЛ МОЛИБДЕНА			ГРАД У ЈОРДАНУ				
			ИМЕ ГЛУМЦА ШАРИФА				
ОЗНАКА АМПЕРА		ЗЛО, НЕВАЉАЛО					
		ОПШТИНСКА ЗЕМЉА					
ЖЕНСКО ИМЕ							ЛУКА У ФРАНЦУСКОЈ
НАША РАНИЈА ГЛУМИЦА							
КОЛА ЗА ТОПОВСКУ МУНИЦИЈУ					ТЕЛЕВИЗИЈА (СКР.)		
					ОЗНАКА РУБЉЕ		
СИМБОЛ АРГОНА			ГРАД У НЕМАЧКОЈ				

Решење из прошлог броја: виназ, с, в, имами, Скадар, сторија, калемар, анали, и, ка, ата, Арк, Инс, окер, хт, наратор, и, акови, црте, оп, Атила, о, нн, ров, ли, шери, ацетат, бакалар.

Брана Николић

И богати плачу

Кад пристигну рачуни, постанем неурачунљив.
И богати плачу. Финансијска криза их је насмејала до суза.

На грешкама се учи. Код нас уписни рок траје 600 година.

Горан Докна

Да се не делимо

Не пијем – ни овако не могу да гледам шта се ради, а камоли дупло.

Немојте да се делимо – приђите нам.

Оно што је најлепше, бесплатно је. Ваздух, вода, предели, шетње, књижевне вечери. Само да то власт не сазна.

Добрашин Јелић

То само Србин може

Код мене дилеме око мора нема, без посла сам, па имам море... проблема.

То само Србин може, плати да би га хотелијери на мору скинули до коже.

Милорад Бибин

Дајте ми шансу

Од силних клизишта, Европа се насукала на Балкан.

На путу за светлу будућност, морамо погасити лажне светиљке.

Дајте ми шансу, остало ћу узети сам.

Милан Ђурковић

Миленко Косановић

РЕКЛИ СУ...

О РАТУ

Најкраћи начин да се рат заврши јесте да га изгубите.

Џорџ Орвел

Успех рата се процењује по величини штете коју је нанео.

Виктор Иго

Неко мора започети мир, као што неко започиње рат.

Стефан Цвајг

Рат, и најдужи, само протресе питања због којих се заратило, а њихово решење оставља временима која наступају после склапања мира.

Иво Андрић

Нико не зна шта је рат ако у њему нема сина.

Џозеф де Маис

Проклињати рат као убиство људи и тада од људи захтевати да воде рат и да у рату убијају и гину, како не би „никад више било рата“, очигледна је превара.

Карл Шмит

Нашли заједнички језик

Кад се ми правимо Енглези, законе нам пише Агата Кристи.

Нашли смо заједнички језик. Бржи од памети.

Правити будалу од себе је врло себично. Треба мислити и на друге.

Миодраг Стошић

ШАРЖЕНАЦ ШАРЖЕНАЦ

Лековите мисли

Вежбајмо стрељаштво. Промашаји су скуп

Прави парадокс: у равној Војводини аграрна – низбрдици.

Држава дрешу кесу. Да види да ли је остало нешто унутра!

Душан Старчевић

У води до гуше

На путу за боље сутра направил смо предак – поред казана народне кухиње.

Тајкунима расту стомаци. Сиротиња ће да роди мечку.

У води смо до гуше. Не достаје нам сламка.

Живан С. Филиповић

